

Educació 2030

Declaració d'Incheon

i

Marc d'Acció

per a la implementació de l'Objectiu
de Desenvolupament Sostenible 4

**Garantir una educació inclusiva
i equitativa de qualitat i
promoure oportunitats d'aprenentatge
al llarg de la vida per a tothom**

Organització de les Nacions
Unides per a l'Educació,
la Ciència i la Cultura

CENTRE UNESCO DE CATALUNYA
UNESCOCAT

Text original publicat el 2016 per la UNESCO, conjuntament amb el PNUD, l'UNFPA, l'ACNUR, la UNICEF, l'ONU Dones, el Banc Mundial i l'OIT. Aquesta edició en català ha estat publicada el 2018 pel Centre UNESCO de Catalunya, d'acord amb la UNESCO.

Educació 2030

Declaració d'Incheon

**Vers una educació inclusiva
i equitativa de qualitat i
un aprenentatge al llarg
de la vida per a tothom**

Presentació de l'edició en català

Des de fa un segle, la voluntat de renovació pedagògica batega a la nostra societat, malgrat tots els entrebancs que hi ha hagut i hi ha encara. Es tractava, com deia Rosa Sensat, de “fer una escola on s’ensenyi bé a llegir i a escriure; on el mestre no faci discursos i treballi amb l’alumne en col·laboració cordial; on penetrin totes les vibracions del món i de la vida: natura, art, aspiracions socials; on el personal docent aprengui a prestar-se una cooperació cordial; on s’estableixi una tolerància per a totes les idees i una rectitud de consciència que li doni una alta tonalitat ètica”.

Assolir aquesta escola arreu i per a tots els infants és, de fet, un anhel universal. I sobre aquest anhel va tractar el Fòrum Mundial d'Educació, organitzat a Incheon el 2015. Allà s’hi van debatre les prioritats globals sobre educació per als pròxims quinze anys, en el context de l’adopció per part de Nacions Unides dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS): l’Agenda 2030.

Al Fòrum hi vam assistir entitats de la societat civil, governs i representants del món educatiu d’arreu. Les conclusions es van recollir en aquesta breu Declaració d’Incheon que, junt amb un Marc d’Acció, vol “Garantir una educació inclusiva i equitativa de qualitat i promoure oportunitats d’aprenentatge al llarg de la vida per a tothom”, i que ara presentem en català.

Es tracta d’una Declaració molt rellevant per l’àmplia diversitat d’impulsors i per la seva alta aspiració de transformació educativa: “Volem transformar vides mitjançant una nova visió de l’educació, amb mesures agosarades i innovadores”, afirma. I per això, “Ens comprometem amb caràcter d’urgència amb una agenda d’educació única i renovada que sigui integral, ambiciosa i exigent i que no deixi ningú enrere”.

Entre altres, la Declaració d’Incheon estableix els valors universals en què es basa l’educació (§5); la necessitat que la inclusió i l’equitat estiguin al centre (§7), com també ho ha d’estar la igualtat de gènere (§8); i concreta la necessària actualització educativa, redefinint què entenem per qualitat (§9).

Aquesta Declaració fonamenta l’ampli consens en què es basa el treball per a l’actualització del conjunt del nostre sistema educatiu la pròxima dècada. Un treball que és la nostra contribució a l’Agenda 2030 i que enllaça amb els anhels dels qui ens van precedir: el gran repte de fer una escola de qualitat, inclusiva i equitativa, i de generar oportunitats d’aprenentatge al llarg de la vida per a tothom.

Eduard Vallory
President del Centre UNESCO de Catalunya

La UNESCO, juntament amb l'UNICEF, el Banc Mundial, l'UNFPA, el PNUD, ONU Dones i l'ACNUR, va organitzar el Fòrum Mundial d'Educació 2015 a Incheon (República de Corea) del 19 al 22 de maig del 2015, que va ser acollit per la República de Corea. Més de 1.600 participants de 160 països, entre els quals hi havia 120 ministres, caps i membres de delegacions, caps d'organismes i funcionaris d'organitzacions multilaterals i bilaterals, així com representants de la societat civil, la professió docent, els joves i el sector privat, van aprovar la Declaració d'Incheon per a l'Educació 2030, en què es presenta una nova visió de l'educació per als pròxims 15 anys.

Preàmbul

1.
Nosaltres, ministres, caps i membres de delegacions, caps d'organismes i funcionaris d'organitzacions multilaterals i bilaterals i representants de la societat civil, de la professió docent, dels joves i del sector privat, ens hem reunit el maig del 2015 per invitació de la directora general de la UNESCO a Incheon (República de Corea) amb motiu del Fòrum Mundial d'Educació 2015. Agraïm al govern i al poble de la República de Corea que hagin acollit aquest esdeveniment tan important i donem les gràcies a l'UNICEF, el Banc Mundial, l'UNFPA, el PNUD, ONU Dones i l'ACNUR, coorganitzadors d'aquesta reunió, per les seves contribucions. Expressem el nostre agraïment sincer a la UNESCO per haver posat en marxa i liderat la convocatòria d'aquest esdeveniment, que marca una fita per a l'Educació 2030.

2.
En aquesta ocasió històrica, reafirmem la visió del moviment global Education for All (Educació per a Tothom), que es va posar en marxa a Jomtien el 1990 i es va reiterar a Dakar el 2000, que representa el compromís més important en matèria d'educació de les últimes dècades i contribueix a impulsar progressos significatius en l'àmbit de l'educació. Reafirmem, també, la visió i la voluntat política reflectides en nombrosos tractats de drets humans internacionals i regionals en els quals s'estableix el dret a l'educació i la seva interrelació amb altres drets humans. Reconeixem els esforços fets, tot i que observem amb gran preocupació que estem lluny d'haver assolit l'educació per a tothom.

3.
Recordem l'Acord de Masqat, elaborat per mitjà d'àmplies consultes i aprovat a la Reunió Mundial sobre l'Educació per a Tothom (EPT) del 2014, que va servir de fonament per als objectius d'educació proposats pel Grup de Treball Obert sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). Recordem, també, els resultats de les conferències ministerials regionals sobre l'educació després del 2015 i prenem nota de les conclusions de l'Informe de seguiment de l'EPT al món 2015 i dels informes de síntesi regionals sobre l'EPT. Reconeixem la important contribució de la Iniciativa global "L'educació abans que res", com també la funció dels governs i de les organitzacions regionals, intergovernamentals i no governamentals per impulsar el compromís polític en pro de l'educació.

4.
Havent fet balanç dels progressos aconseguits en la consecució dels objectius de l'EPT des de l'any 2000 i dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM) relacionats amb l'educació, així com de l'experiència adquirida, i havent examinat els reptes pendents i deliberat sobre l'agenda de l'Educació 2030 proposada i el Marc d'Acció i sobre les prioritats i estratègies futures per aconseguir-la, aprovem aquesta Declaració.

Cap al 2030: una nova visió de l'educació

5.

La nostra visió és transformar les vides mitjançant l'educació, reconeixent el paper tan important que té com a motor principal del desenvolupament i per a la consecució dels altres ODS proposats. Ens comprometem amb caràcter d'urgència amb una agenda d'educació única i renovada que sigui integral, ambiciosa i exigent i que no deixi ningú enrere. Aquesta nova visió es recull plenament a l'ODS 4 "**Garantir una educació inclusiva i equitativa de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge al llarg de la vida per a tothom**" i les seves fites corresponents. En aquesta visió, transformadora i universal, es té en compte el caràcter inconclus de l'agenda de l'EPT i dels ODM relacionats amb l'educació i s'hi aborden els reptes de l'educació en els plans global i nacional. La visió s'inspira en una concepció humanista de l'educació i del desenvolupament basada en els drets humans i la dignitat; la justícia social; la inclusió; la protecció; la diversitat cultural, lingüística i ètnica; i la responsabilitat i la rendició de comptes compartides. Reafirmem que l'educació és un bé públic, un dret humà fonamental i la base per garantir el compliment d'altres drets. És essencial per a la pau, la tolerància, la realització humana i el desenvolupament sostenible. Reconeixem que l'educació és clau per aconseguir la plena ocupació i l'erradicació de la pobresa. Centrem els nostres esforços en l'accés, l'equitat, la inclusió, la qualitat i els resultats de l'aprenentatge, dins d'un enfocament de l'aprenentatge al llarg de tota la vida.

6.

Motivats pels èxits importants que hem aconseguit en l'ampliació de l'**accés** a l'educació els últims 15 anys, vetllarem perquè es proporcioni educació primària i secundària de qualitat, equitativa, gratuïta i finançada amb fons públics durant 12 anys, dels quals com a mínim nou seran obligatoris, per tal d'aconseguir resultats d'aprenentatge rellevants. Animem, també, a fer que s'imparteixi almenys un any d'educació preescolar de qualitat, gratuïta i obligatòria i que tots els infants tinguin accés a un desenvolupament, una atenció i una educació de qualitat de la primera infància. Ens comprometem, a més, a oferir oportunitats d'educació i formació significatives per al gran nombre d'infants i adolescents no escolaritzats, que necessiten mesures immediates, sostingudes i específiques, per tal de vetllar perquè tots els infants assisteixin a l'escola i aprenguin.

7.

La inclusió i l'equitat en l'educació i a través de l'educació són la pedra angular d'una agenda de l'educació transformadora i, per tant, ens comprometem a fer front a totes les formes d'exclusió i marginació, les disparitats i les desigualtats en l'accés, la participació i els resultats d'aprenentatge. Cap objectiu educatiu no s'hauria de considerar assolit tret que s'hagi assolit per a tothom. Per aquest motiu, ens comprometem a dur a terme els canvis necessaris en les polítiques d'educació i a centrar els nostres esforços en els més desfavorits, especialment aquells amb discapacitat, per vetllar perquè no es deixi ningú enrere.

8.

Reconeixem la importància de la **igualtat de gènere** per aconseguir el dret a l'educació per a tothom. Per això, ens comprometem a donar suport a polítiques, plans i contextos d'aprenentatge en què es tinguin en compte les qüestions de gènere, a incorporar aquestes qüestions en la formació de docents i en els plans i programes d'estudis i a eliminar la discriminació i la violència per motius de gènere a les escoles.

9.

Ens comprometem amb una educació de **qualitat** i amb la millora dels resultats d'aprenentatge, per a la qual cosa cal enfortir els recursos, els processos i l'avaluació dels resultats i els mecanismes per mesurar els progressos. Vetllarem perquè els docents i els educadors estiguin empoderats, siguin incorporats degudament, rebin una bona formació, estiguin qualificats professionalment i motivats i amb suport dins de sistemes que disposin de prou recursos, que siguin eficients i que estiguin dirigits de manera eficaç. L'educació de qualitat fomenta la creativitat i el coneixement i garanteix l'adquisició de les competències bàsiques alfabètiques i aritmètiques, així com de competències analítiques, de resolució de problemes i altres competències cognitives, interpersonals i socials d'alt nivell. A més, l'educació de qualitat propicia el desenvolupament de les competències, els valors i les actituds que permeten als ciutadans tenir vides saludables i plenes, prendre decisions fonamentades i respondre als reptes locals i globals mitjançant l'educació per al desenvolupament sostenible (EDS) i l'educació per a la ciutadania global.

Referent a això, donem suport fermament a l'aplicació del Programa d'acció mundial de l'EDS presentat a la Conferència Mundial de la UNESCO sobre l'EDS que es va celebrar a Aichi-Nagoya el 2014. A més, destaquem la importància de l'educació i la formació en matèria de drets humans per assolir l'agenda per al desenvolupament sostenible després del 2015.

10.

Ens comprometem a promoure **oportunitats d'aprenentatge de qualitat** al llarg de la vida per a tothom, en tots els contextos i en tots els nivells educatius. Això inclou un accés més ampli en condicions d'igualtat a l'educació i la formació tècniques i professionals de qualitat, a l'educació superior i a la recerca, amb l'atenció deguda a garantir la qualitat. A més, és important que s'ofereixin vies d'aprenentatge flexibles, com també el reconeixement, la validació i l'acreditació dels coneixements, les habilitats i les competències adquirits mitjançant l'educació informal i no formal. Ens comprometem, a més, a vetllar perquè tots els joves i els adults, especialment les nenes i les dones, arribin a nivells d'excel·lència en alfabetització funcional i aritmètica que siguin rellevants i reconeguts i adquireixin competències per a la vida, així com al fet que se'ls proporcionin oportunitats d'aprenentatge, educació i formació d'adults. També ens comprometem a enfortir la ciència, la tecnologia i la innovació. Cal aprofitar les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) per reforçar els sistemes educatius, la difusió de coneixements, l'accés a la informació, l'aprenentatge efectiu i de qualitat i una prestació de serveis més eficaç.

11.

A més, observem amb greu preocupació que, actualment, una gran proporció de la població mundial no escolaritzada viu en zones afectades per conflictes i que les crisis, la violència i els atacs contra les institucions educatives, els desastres naturals i les pandèmies continuen pertorbant l'educació i el desenvolupament al món. Ens comprometem a desenvolupar sistemes d'educació més inclusius, que ofereixin millors respostes i que tinguin més capacitat d'adaptació per satisfer les necessitats dels infants, els joves i els adults en aquests contextos, en particular de les persones desplaçades i refugiades. Subratllem la necessitat que l'educació s'imparteixi en entorns d'aprenentatge sans, segurs i encoratjadors. Recomanem una gestió suficient de les crisis, des de la resposta d'emergència fins a la recuperació i la reconstrucció; respostes nacionals, regionals i globals més ben coordinades; i el desenvolupament de capacitats per a la reducció global del risc i la mitigació dels seus efectes, a fi que l'educació es mantingui durant situacions de conflicte, d'emergència, de postconflicte i de recuperació primerenca.

Aplicació de la nostra agenda comuna

12.

Reafirmem que la responsabilitat fonamental d'aplicar amb èxit aquesta agenda correspon als governs. Estem decidits a establir marcs jurídics i polítics que promoguin la rendició de comptes i la transparència, així com la governança participativa i els partenariats coordinats en tots els nivells i en tots els sectors, i a defensar el dret a la participació de totes les parts interessades.

13.

Demanem una col·laboració, cooperació, coordinació i supervisió sòlides en els plans global i regional de l'aplicació de l'agenda de l'educació, sobre la base de la recopilació i l'anàlisi de dades i la presentació d'informes a cada país, en el marc d'entitats, mecanismes i estratègies regionals.

14.

Reconeixem que l'èxit de l'agenda de l'Educació 2030 exigeix polítiques i planificacions adequades, així com modalitats d'aplicació eficients. És clar, també, que les aspiracions compreses en l'ODS 4 proposat no poden fer-se efectives si no van acompanyades d'un augment significatiu i ben definit del finançament, en particular en aquells països que estan més lluny d'assolir l'educació de qualitat per a tothom en tots els nivells. Estem decidits, per tant, a augmentar la despesa pública en educació, d'acord amb el context nacional, i instem a fer que es compleixin els objectius de referència internacionals i regionals d'assignar de manera eficient a l'educació, com a mínim, entre un 4 % i un 6 % del producte interior brut o entre un 15 % i un 20 % del total de la despesa pública.

15.

Observant la importància de la cooperació per al desenvolupament com a complement de la inversió dels governs, apel·lem els països desenvolupats, els donants tradicionals i emergents, els països d'ingressos mitjans i els mecanismes de finançament internacionals perquè augmentin els fons destinats a l'educació i donin suport a l'aplicació de l'agenda d'acord amb les necessitats i prioritats dels països. Reconeixem que el compliment de tots els compromisos relacionats amb l'ajuda oficial per al desenvolupament (AOD) és vital, inclosos els compromisos de molts països desenvolupats d'arribar a l'objectiu de destinar el 0,7 % del seu producte nacional brut (PNB) a l'AOD per als països en desenvolupament. De conformitat amb els compromisos que han assumit, instem els països desenvolupats que encara no ho hagin fet a fer més esforços concrets per tal d'aconseguir l'objectiu de destinar el 0,7 % del PNB a l'AOD per als països en desenvolupament. Així mateix, ens comprometem a augmentar el nostre suport als països menys avançats. A més, reconeixem la importància d'aprofitar tots els recursos possibles per donar suport al dret a l'educació. Recomanem millorar l'eficàcia de l'ajut amb una coordinació i harmonització millors i fent que es doni prioritat al finançament i a l'ajuda a subsectors desatesos i països amb ingressos baixos. Recomanem també que s'incrementi de manera significativa el suport a l'educació en situacions de crisis humanitàries i prolongades. Acollim amb satisfacció la Cimera d'Oslo sobre educació per al desenvolupament (juliol del 2015) i fem una crida a la Conferència d'Addis Abeba sobre finançament per al desenvolupament perquè doni suport a l'ODS 4 proposat.

16.

Instem els coorganitzadors del Fòrum Mundial d'Educació 2015 i, en particular, la UNESCO, a més de tots els aliats, a donar suport, tant de manera individual com col·lectiva, als països en l'aplicació de l'agenda de l'Educació 2030, per mitjà d'assessorament tècnic, desenvolupament de les capacitats nacionals i suport financer en funció dels seus mandats i avantatges comparatius respectius, i sobre la base de la complementaritat. Amb aquesta finalitat, encomanem a la UNESCO, en consulta amb els seus estats membres, als coorganitzadors del Fòrum Mundial d'Educació 2015 i a altres aliats, que elaborin un mecanisme de coordinació global adequat. Recomanem que l'Aliança Mundial per a l'Educació, com a plataforma de finançament de diverses parts interessades en pro de l'educació que dona suport a l'aplicació de l'agenda d'acord amb les necessitats i prioritats dels països, formi part d'aquest futur mecanisme de coordinació global.

17.

Encomanem també a la UNESCO, en la seva qualitat d'organisme de les Nacions Unides especialitzat en educació, que continuï amb la funció que se li ha assignat de liderar i coordinar l'agenda de l'Educació 2030, en particular mitjançant tasques de promoció per mantenir el compromís polític; la facilitació del diàleg sobre polítiques; l'intercanvi de coneixements i l'establiment de normes; el seguiment dels avenços obtinguts en la consecució dels objectius d'educació; la captació de la participació de les parts interessades en els plans global, regional i nacional per guiar l'aplicació de l'agenda; i la funció de coordinació de l'educació dins de l'estructura general de coordinació dels ODS.

18.

Determinem desenvolupar sistemes nacionals de seguiment i avaluació integrals per tal de produir dades sòlides per a la formulació de polítiques i la gestió dels sistemes educatius, i vetllar per la rendició de comptes. A més, sol·licitem als coorganitzadors i aliats del Fòrum Mundial d'Educació 2015 que donin suport al desenvolupament de capacitats de recopilació i anàlisi de dades i presentació d'informes en l'àmbit nacional. Els països haurien d'esforçar-se per millorar la qualitat, els nivells de desagregació i la presentació oportuna d'informes a l'Institut d'Estadística de la UNESCO. Sol·licitem també que es mantingui l'Informe de seguiment de l'educació per a tothom al món com a informe independent de seguiment de l'educació al món, presentat i publicat per la UNESCO, com a mecanisme de seguiment i presentació d'informes sobre l'ODS 4 proposat i sobre l'educació en els altres ODS proposats, dins del mecanisme que s'establirà per supervisar i examinar l'aplicació dels ODS proposats.

19.

Hem debatut i acordat els elements essencials del Marc d'Acció d'Educació 2030. Tenint en compte la cimera de les Nacions Unides en què s'aprovarà l'agenda per al desenvolupament després del 2015 (Nova York, setembre del 2015) i els resultats de la Tercera Conferència Internacional sobre el Finançament per al Desenvolupament (Addis Abeba, juliol del 2015), es presentarà una versió definitiva per a la seva aprovació que es farà pública en una reunió especial d'alt nivell organitzada de manera paral·lela a la 38a reunió de la Conferència General de la UNESCO el novembre del 2015. Estem plenament compromesos amb la seva aplicació, un cop que s'hagi aprovat, per tal que serveixi d'inspiració i guia als països i als aliats per vetllar pel compliment de la nostra agenda.

20.

Aprofitant el llegat de Jomtien i Dakar, la Declaració d'Incheon constitueix un compromís històric per part de tots nosaltres per transformar vides mitjançant una nova visió de l'educació, amb mesures agosarades i innovadores, per tal d'assolir aquest objectiu ambiciós per al 2030.

**Incheon (República de Corea)
21 de maig del 2015**

Declaracions dels directors dels organismes coordinadors del Fòrum Mundial d'Educació 2015

☞☞ Aquesta declaració és un immens pas endavant. Reflecteix la nostra determinació de vetllar perquè tots els infants, els joves i els adults puguin adquirir els coneixements i les competències necessaris per viure dignament, desenvolupar el seu potencial i contribuir a la societat com a ciutadans del món responsables. La declaració també encoratja els governs a oferir oportunitats d'aprenentatge al llarg de tota la vida, de manera que les persones puguin seguir creixent i desenvolupant-se positivament. A més, reafirma que l'educació, com a dret humà fonamental, és la clau per a la pau i el desenvolupament sostenible al món. ☞☞

Irina Bokova, directora general de la UNESCO

☞☞ L'educació és la clau per donar una vida millor a tots els infants i constitueix el fonament de totes les societats sòlides. Tanmateix, encara hi ha molts infants exclosos. Per complir tots els nostres objectius de desenvolupament, cal que tots els infants vagin a l'escola i aprenguin. ☞☞

Anthony Lake, director executiu de l'UNICEF

☞☞ Per posar fi a la pobresa, fomentar la prosperitat compartida i assolir els objectius de desenvolupament sostenible, hem de valer-nos del finançament per al desenvolupament i dels coneixements tècnics especialitzats per provocar canvis radicals. Hem de col·laborar perquè tots els infants tinguin accés a oportunitats d'aprenentatge i educació de qualitat durant la seva vida, independentment del lloc on hagin nascut, del seu gènere o dels ingressos familiars. ☞☞

Jim Yong Kim, president del Grup del Banc Mundial

☞☞ Hem de col·laborar per promoure i protegir el dret de totes les persones a l'educació i vetllar perquè l'educació de qualitat arribi a tothom i inculqui els valors de la pau, la justícia, els drets humans i la igualtat de gènere. Per a la nostra organització, és un orgull haver coorganitzat el Fòrum Mundial d'Educació i ens comprometem a impulsar la nova agenda de l'Educació per a Tothom per al 2030. ☞☞

Babatunde Osotimehin, director executiu de l'UNFPA

☞ Al nostre món, el coneixement és poder, i l'educació empodera. L'educació és una part indispensable de l'equació del desenvolupament i té un valor intrínsec, que va molt més enllà de la dimensió econòmica, per empoderar les persones perquè puguin decidir el seu propi destí. Per això, l'oportunitat d'esdevenir educat és clau per al desenvolupament humà.☞

Helen Clark, administradora del PNUD

☞ La Declaració d'Incheon ens compromet encertadament a promoure una educació no discriminatòria que reconegui la importància de la igualtat de gènere i l'empoderament de la dona per al desenvolupament sostenible. Tenim, doncs, una oportunitat única de col·laborar entre diferents sectors per fer realitat el propòsit de l'Educació per a Tothom: aconseguir unes societats pacífiques, justes i igualitàries. Només podrem construir un món on hi hagi igualtat entre les persones si l'educació també ho ensenya universalment.☞

*Phumzile Mlambo-Ngcuka,
directora executiva d'ONU Dones i secretària general adjunta de les Nacions Unides*

☞ Tenim la responsabilitat col·lectiva de vetllar perquè en els plans d'educació es tinguin en compte les necessitats dels infants i dels joves que es troben entre els més vulnerables del món: els refugiats, els infants desplaçats interns, els infants apàtrides i els infants que veuen el seu dret a l'educació coartat per la guerra i la inseguretat. Aquests infants són fonamentals per assolir un futur sostenible i segur, i la seva educació és important per a tots nosaltres.☞

António Guterres, Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats

Educació 2030

Marc d'Acció

per a la implementació de l'Objectiu de
Desenvolupament Sostenible 4

**Garantir una educació inclusiva
i equitativa de qualitat i
promoure oportunitats d'aprenentatge
al llarg de la vida per a tothom**

Agraïments

El 4 de novembre del 2015, 184 estats membres de la UNESCO van aprovar a París el Marc d'Acció d'Educació 2030, fruit d'un procés col·lectiu de consultes àmplies i profundes, impulsades i dirigides pels mateixos països i facilitades per la UNESCO i per altres aliats. El Comitè de Direcció d'Educació per a Tothom (EPT), convocat per la UNESCO, va marcar les pautes per a l'elaboració del Marc d'Acció, que va ser finalitzat pel Grup de Redacció del Marc d'Acció d'Educació 2030.

En nom de la UNESCO, expresso el meu profund agraïment als membres del Comitè de Direcció de l'EPT i del Grup de Redacció del Marc d'Acció d'Educació 2030. Dono les gràcies, en particular, als representants de l'Aràbia Saudita, Armènia, Benín, Brasil, la Xina, l'Equador, el Salvador, la Federació de Rússia, França, l'Índia, el Japó, Kenya, Noruega, Oman, el Pakistan, el Perú, la República de Corea, Tailàndia i Uganda per la seva participació i la seva contribució.

Els organismes de les Nacions Unides, organismes multilaterals, organitzacions de la societat civil i entitats privades següents van participar activament i van fer aportacions essencials en l'elaboració del Marc d'Acció d'Educació 2030: el Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD), el Fons de Població de les Nacions Unides (UNFPA), el Fons de les Nacions Unides per a la Infància (UNICEF), l'Oficina de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR), ONU Dones i el Banc Mundial; l'Aliança Mundial per a l'Educació; l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE); la Internacional de l'Educació (IE); la Campanya Mundial per l'Educació (CME); la Campanya de la Xarxa Africana sobre Educació per a Tothom (ANCEFA); l'Associació d'Àsia-Pacífic Sud per a l'Educació Bàsica i d'Adults (ASPBAE); i Intel. Els seus esforços incansables i les seves consultes internes exhaustives van contribuir a garantir la rellevància del Marc d'Acció per als interessats en l'esfera de l'educació de diversos àmbits de tot el món.

Expresso un agraïment especial a Dankert Vedeler (president del Comitè de Direcció de l'EPT i copresident del Grup de Redacció del Marc d'Acció d'Educació 2030, Noruega), Camilla Croso (vicepresidenta del Comitè de Direcció de l'EPT i vicepresidenta del Grup de Redacció del Marc d'Acció d'Educació 2030, CME) i Kazuhiro Yoshida (vicepresident del Comitè de Direcció de l'EPT i vicepresident del Grup de Redacció del Marc d'Acció d'Educació 2030, Japó) pel seu profund compromís i les qualitats demostrades en la coordinació d'un procés de consultes tan complex.

L'elaboració del Marc d'Acció d'Educació 2030 no hauria estat possible sense els consells, les aportacions i les avaluacions tan valuoses i generoses dels meus col·legues del Sector d'Educació de la UNESCO, inclosos els seus instituts i les seves oficines regionals d'educació. Referent a això, desitjo encomiar l'equip encarregat de l'Educació per a Tothom dins del sector, que va dirigir i coordinar el procés d'elaboració del Marc d'Acció d'Educació 2030 i va brindar el suport tècnic necessari. La seva dedicació a aquesta tasca va ser incommovible.

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized, overlapping strokes that form the name 'Qian Tang'.

Dr. Qian Tang
Subdirector general d'Educació
UNESCO
París, desembre del 2015

Índex

Objectiu de Desenvolupament Sostenible 4	20
Introducció	22
I. Visió, justificació i principis	24
II. Objectiu, enfocaments estratègics, fites i indicadors	29
Objectiu global	29
Enfocaments estratègics	31
Fites i estratègies indicatives	35
Mitjans d'aplicació	51
Indicadors	56

III. Modalitats d'aplicació **57**

Governança, rendició de comptes
i aliances 57

Coordinació eficaç 60

Monitoratge, seguiment i revisió
de polítiques basades en evidències 64

Finançament 66

Conclusió 71

Annex I: indicadors globals proposats **72**

(Situació el juliol del 2016)

Annex II: marc d'indicadors temàtics proposat **75**

(Document de treball, situació el juliol del 2016)

Objectiu de Desenvolupament Sostenible 4

Les fites de l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible 4:

🎯 *Garantir una educació inclusiva i equitativa de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge al llarg de la vida per a tothom.* 🗨️

4.1 D'aquí al 2030, vetllar perquè totes les nenes i tots els nens acabin els cicles de l'educació primària i secundària, que ha de ser gratuïta, equitativa i de qualitat i ha de produir resultats d'aprenentatge rellevants i eficaços.

4.2 D'aquí al 2030, vetllar perquè totes les nenes i tots els nens tinguin accés a serveis d'atenció i desenvolupament en la primera infància i a una educació preescolar de qualitat, per tal que estiguin preparats per a l'educació primària.

4.3 D'aquí al 2030, assegurar l'accés en condicions d'igualtat per a tots els homes i totes les dones a una educació tècnica, professional i superior de qualitat, inclosa l'educació universitària.

4.4 D'aquí al 2030, augmentar de manera considerable el nombre de joves i adults que tenen les competències necessàries, especialment tècniques i professionals, per accedir a l'ocupació, el treball digne i l'emprenedoria.

4.5 D'aquí al 2030, eliminar les disparitats de gènere en l'educació i garantir l'accés en condicions d'igualtat de les persones vulnerables, incloses les persones amb discapacitat, els pobles indígenes i els infants en situacions de vulnerabilitat, a tots els nivells d'educació i de la formació professional.

4.6 D'aquí al 2030, garantir que tots els joves i una proporció considerable dels adults, tant homes com dones, tinguin competències alfabètiques i aritmètiques.

4.7 D'aquí al 2030, garantir que tots els alumnes adquireixin els coneixements i les competències necessaris per promoure el desenvolupament sostenible mitjançant, entre d'altres, l'educació per al desenvolupament sostenible i l'adopció d'estils de vida sostenibles, els drets humans, la igualtat de gènere, la promoció d'una cultura de pau i no-violència, la ciutadania global i la valoració de la diversitat cultural i de la contribució de la cultura al desenvolupament sostenible.

4.a Construir i adequar instal·lacions educatives que responguin a les necessitats dels infants i les persones discapacitades i tinguin en compte les qüestions de gènere, i que ofereixin entorns d'aprenentatge segurs, no violents, inclusivament i eficaços per a tothom.

4.b D'aquí al 2020, augmentar considerablement a escala global el nombre de beques disponibles per als països en desenvolupament, sobretot per als països menys avançats, els petits estats insulars en desenvolupament i els països de l'Àfrica, perquè els seus estudiants puguin matricular-se en programes d'estudis superiors, inclosos programes de formació professional i programes tècnics, científics, d'enginyeria i de tecnologia de la informació i les comunicacions, en països desenvolupats i altres països en desenvolupament.

4.c D'aquí al 2030, augmentar considerablement l'oferta de docents qualificats mitjançant, entre d'altres, la cooperació internacional per a la formació de docents als països en desenvolupament, especialment als països menys avançats i als petits estats insulars en desenvolupament.

Introducció

1.

Al món s'han obtingut èxits destacables en matèria d'educació des de l'any 2000, quan es van fixar els sis objectius d'Educació per a Tothom (EPT) i els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM). No obstant això, aquests objectius no es van assolir en el termini fixat del 2015, i cal mantenir els esforços per finalitzar l'agenda inconclusa. Amb l'Objectiu 4 de **Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible**^[1] – “**Garantir una educació inclusiva i equitativa de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge al llarg de la vida per a tothom**” (d'ara endavant, denominat **ODS 4-Educació 2030**) i les seves fites connexes, el món ha establert una agenda d'educació universal més ambiciosa per al període 2015-2030. Cal desplegar tots els esforços possibles per garantir que, aquesta vegada, s'aconsegueixin l'objectiu i les fites.

2.

L'ODS 4-Educació 2030 és el resultat d'un ampli procés de consultes impulsat i liderat pels estats membres, amb el suport de la UNESCO i d'altres aliats i l'orientació del Comitè de Direcció de l'EPT.¹ L'ODS 4-Educació 2030 pren com a base les consultes temàtiques del 2012 i el 2013 sobre l'educació després del 2015 dirigits per la UNESCO i l'UNICEF,

la Reunió Mundial sobre l'Educació per a Tothom celebrada a Masqat (Oman) el maig del 2014, consultes d'organitzacions no governamentals (ONG), les cinc conferències ministerials regionals organitzades per la UNESCO el 2014 i el 2015 i la reunió del Grup E-9 que va tenir lloc a Islamabad el 2014.²

Una fita fonamental de la seva creació va ser l'Acord de Masqat,^[1] que es va aprovar a la Reunió Mundial sobre l'EPT el maig del 2014 i va servir de base per a l'objectiu global en matèria d'educació i les seves fites connexes i modalitats d'aplicació, tal com va proposar el Grup de Treball Obert sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Assemblea General de les Nacions Unides.

Aquest procés va desembocar en la **Declaració d'Incheon**, que es va aprovar el 21 de maig del 2015 al Fòrum Mundial d'Educació d'aquest any, celebrat a Incheon (República de Corea). La Declaració d'Incheon representa el compromís de la comunitat educativa en favor de l'ODS 4-Educació 2030 i l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible, ja que reconeix la funció essencial que exerceix l'educació com un dels principals motors del desenvolupament. El Marc d'Acció ODS 4-Educació 2030, que proporciona directrius per a l'aplicació de l'ODS 4-Educació 2030, va ser debatut

al Fòrum Mundial d'Educació 2015, i els seus punts principals es van acordar en la Declaració d'Incheon. El Marc d'Acció indica la manera de dur a la pràctica, en els nivells de país / nacional,³ regional i global, el compromís adquirit a Incheon. Té per finalitat mobilitzar tots els països i aliats al voltant de l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible (ODS) relatiu a l'educació i les seves fites connexes, i proposa maneres d'implementar l'ODS 4-Educació 2030, coordinar-lo, finançar-lo

i fer-ne el seguiment, amb vista a garantir una educació inclusiva i equitativa de qualitat i oportunitats d'aprenentatge al llarg de la vida per a tothom. A més, planteja possibles estratègies que podrien servir de base als països per elaborar plans i estratègies contextualitzats, tenint en compte les diferents realitats, capacitats i nivells de desenvolupament dels països i respectant les polítiques i prioritats nacionals.

- 1 *El Comitè de Direcció de l'EPT, convocat per la UNESCO, està format per estats membres que representen els sis grups regionals de la UNESCO, la Iniciativa E-9^a i el país amfitrió del Fòrum Mundial d'Educació 2015; els cinc organismes coordinadors de l'EPT (la UNESCO, l'UNICEF, el PNUD, l'UNFPA i el Banc Mundial); l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE); l'Aliança Mundial per a l'Educació; la societat civil; la professió docent; i el sector privat.*
- * *La Iniciativa del Grup E-9 és un fòrum creat el 1993 amb la finalitat d'accelerar els avenços cap a l'assoliment de l'EPT. Està integrat pels nou països més poblats del sud (Bangladesh, el Brasil, la Xina, Egipte, l'Índia, Indonèsia, Mèxic, Nigèria i el Pakistan).*
- 2 *Els resultats de les conferències ministerials regionals sobre l'educació després del 2015 i la reunió del Grup E-9 són la Declaració de Bangkok (2014), la Declaració de Lima (2014), la Declaració d'Islamabad (2014), la Declaració de Kigali (2015), la Declaració de Sharm El Sheikh (2015) i la Declaració de París (2015).*
- 3 *És sabut que, en els sistemes federals, les responsabilitats governamentals recauen amb freqüència en els nivells subnacionals. Així mateix, la descentralització de la responsabilitat en matèria de governança i impartició de l'educació és comuna en molts països que no compten amb un sistema federal. Quan és possible, s'empren termes adequats per reflectir aquestes situacions, però en alguns casos "nacional" s'utilitza per fer referència a països amb sistemes de govern tant centralitzats com descentralitzats.*

3.

El Marc d'Acció té tres seccions. En la secció I es defineixen la visió, la justificació i els principis de l'ODS 4-Educació 2030. En la secció II es descriuen l'objectiu global relatiu a l'educació, les seves set fites connexes i tres modalitats d'aplicació, a més de possibles estratègies. En la secció III es proposen una estructura per coordinar els esforços globals en matèria d'educació i mecanismes de governança, supervisió, seguiment i examen. D'altra banda, s'analitzen maneres de garantir que l'ODS 4-Educació 2030 compti amb un finançament adequat, i es presenta un esbós de les aliances necessàries per fer efectiva l'agenda en els nivells de país / nacional, regional i global.

I. Visió, justificació i principis

4.

L'educació ocupa un lloc primordial en l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible i és essencial per a l'assoliment de tots els ODS. Tot reconeixent la importància del paper que té, l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible posa en relleu l'educació com a objectiu per si mateixa (ODS 4) i integra fites sobre educació en diversos ODS més, en especial els que es refereixen a la salut; al creixement i l'ocupació; al consum i la producció sostenibles; i al canvi climàtic. Certament, l'educació pot accelerar els avenços orientats a aconseguir tots els ODS i, per tant, ha de formar part de les estratègies per assolir cada un dels objectius. L'agenda sobre educació

renovada que engloba l'ODS 4 és àmplia, integral, ambiciosa, plena d'aspiracions i universal, i s'inspira en una visió de l'educació que transforma les vides de les persones, les comunitats i les societats, sense excloure'n ningú. L'agenda reprèn els aspectes inacabats dels objectius de l'EPT i els ODM relatius a l'educació, alhora que afronta amb eficàcia reptes globals i nacionals en matèria d'educació, tant actuals com futurs. A més, es fonamenta en els drets i aplica un enfocament humanista de l'educació i el desenvolupament, basat en els principis de drets humans i dignitat, justícia social, pau, inclusió i protecció, així com de diversitat cultural, lingüística i ètnica i de responsabilitat i rendició de comptes compartides^[iii].

5.

Partint del moviment de l'EPT i seguint el seu curs, l'ODS 4-Educació 2030 té en compte les lliçons apreses des de l'any 2000. La novetat de l'ODS 4-Educació 2030 és que se centra en la consolidació i ampliació de l'accés, la inclusió i l'equitat, i de la qualitat i els resultats de l'aprenentatge en tots els nivells, com a part d'un enfocament d'aprenentatge al llarg de la vida. Una lliçó clau dels últims anys és que la tasca de l'agenda global d'educació ha de portar-se a terme dins del marc internacional de desenvolupament, i no de manera paral·lela, com va passar amb els diferents objectius de l'EPT i els ODM relatius a l'educació, i ha de mantenir uns forts vincles amb la resposta humanitària. En aprovar la Declaració d'Incheon, la comunitat educativa va fixar un únic objectiu renovat d'educació, d'acord amb el marc global de desenvolupament.

La importància que es comença a donar en l'agenda d'educació a la inclusió i l'equitat, la finalitat de la qual és oferir a tothom les mateixes oportunitats sense excloure'n ningú, posa en relleu una altra lliçó: la necessitat d'intensificar els esforços, sobretot aquells dirigits a arribar a les persones marginades o que es troben en situació de vulnerabilitat. Totes les persones, independentment del sexe, edat, raça, color, origen ètnic,

idioma, religió, opinió política o d'altra mena, origen nacional o social, posició econòmica o naixement, i les persones amb discapacitat, els migrants, els pobles indígenes i els infants i els joves, especialment les persones que es troben en situació de vulnerabilitat o d'un altre tipus,⁴ han de tenir accés a una educació de qualitat inclusiva i equitativa i a oportunitats d'aprenentatge al llarg de la vida. Centrar-se en la qualitat de l'educació, l'aprenentatge i les aptituds també posa de manifest una altra lliçó important: el perill de concentrar-se en l'accés a l'educació sense prestar l'atenció deguda a determinar si els alumnes estan aprenent i adquirint competències rellevants una vegada que ja assisteixen a l'escola. Del fet de no haver assolit els objectius de l'EPT se'n pot extreure una altra lliçó: que, si fem com s'ha fet sempre, l'educació de qualitat per a tothom no es farà mai realitat. Si es mantenen els ritmes actuals d'avenços, molts dels països més endarrerits no assoliran els nous objectius el 2030, la qual cosa vol dir que és d'una importància cabdal canviar les pràctiques vigents i mobilitzar esforços i recursos a una velocitat sense precedents. Un altre aspecte nou de l'agenda de l'ODS 4-Educació 2030 és que revesteix un caràcter universal i pertany a tot el món, tant als països desenvolupats com als països en desenvolupament.

4 *D'ara endavant, l'expressió "grups marginats i vulnerables" fa referència a tots els grups d'aquesta llista. Cal assenyalar que la llista, que combina els paràgrafs 19 i 25 de "Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible", no és exhaustiva, i que els països i les regions podrien definir i tenir en compte altres tipus de vulnerabilitat, marginació, discriminació i exclusió en l'educació en funció de la situació de les persones*

6.

L'ODS 4-Educació 2030 s'ha d'emmarcar en el context més ampli del desenvolupament actual. Els sistemes educatius han de ser rellevants i donar resposta als mercats laborals en ràpida evolució, els avenços tecnològics, la urbanització, la migració, la inestabilitat política, la degradació ambiental, els riscos i desastres naturals, la competència pels recursos naturals, els reptes demogràfics, l'augment de la desocupació al món, la persistència de la pobresa, la desigualtat creixent i les amenaces cada vegada més grans a la pau i la seguretat. D'aquí al 2030, els sistemes educatius hauran d'atendre centenars de milions d'infants i adolescents més per aconseguir la universalitat de l'educació bàsica^[iv] (educació preescolar, primària i cicle inicial de secundària), així com oferir un accés equitatiu al cicle superior d'educació secundària i oportunitats de cursar estudis superiors per a tothom. Alhora, és essencial proporcionar atenció i educació de la primera infància per garantir el desenvolupament, l'aprenentatge i la salut dels infants a llarg termini. Resulta també fonamental que els sistemes educatius vetllin perquè tots els infants, els joves i els adults aprenguin i adquireixin competències rellevants, inclòs un nivell adequat d'alfabetització. És urgent que els infants, els joves i els adults adquireixin al llarg de la vida les aptituds

i competències flexibles necessàries per viure i treballar en un món més segur, sostenible, interdependent, basat en el coneixement i impulsat per la tecnologia. L'ODS 4-Educació 2030 garantirà que totes les persones adquireixin una base sòlida de coneixements, desenvolupin un pensament creatiu i crític i habilitats per a la col·laboració, i estimulin la curiositat, el valor i la resiliència.

7.

L'interès renovat per al propòsit i la rellevància de l'educació en favor del desenvolupament humà i la sostenibilitat econòmica, social i ambiental és un dels trets que defineixen l'agenda de l'ODS 4-Educació 2030. Això forma part integral de la seva visió holística i humanista, que contribueix a un nou model de desenvolupament. Aquesta visió va més enllà d'un enfocament utilitarista de l'educació i integra les dimensions múltiples de l'existència humana.^[v] Considera l'educació com un factor inclúsiu i crucial per promoure la democràcia i els drets humans i afermar la ciutadania global, la tolerància i el compromís cívic, així com el desenvolupament sostenible. L'educació facilita el diàleg intercultural i promou el respecte per la diversitat cultural, religiosa i lingüística, que són vitals per a la cohesió social i la justícia.

8.

Els països i les comunitats que reconeixen la necessitat de proporcionar una educació de qualitat per a tothom obtenen beneficis enormes. Segueixen acumulant-se proves sobre el poder inigualable que té l'educació per millorar la vida de les persones, especialment la de les nenes i les dones.^[vi] L'educació juga un paper clau en l'erradicació de la pobresa, ja que ajuda les persones a aconseguir una feina digna, incrementa els ingressos i genera més productivitat, que serveix de motor per al desenvolupament econòmic. L'educació és el mitjà més eficaç d'aconseguir la igualtat entre homes i dones, propiciar la plena participació social i política de les nenes i les dones i empoderar-les econòmicament. D'altra banda, és una de les maneres més poderoses de millorar la salut de les persones i garantir que els beneficis es transmetin a les generacions futures. L'educació salva la vida de milions de mares i infants, ajuda a prevenir i controlar malalties i és un element essencial dels esforços orientats a reduir la malnutrició. A més, promou la inclusió de les persones amb discapacitat.^[vii] Intrínsecament, l'educació constitueix també una protecció per als infants, els joves i els adults que s'han vist afectats per crisis i conflictes, i els proporciona les eines necessàries per reconstruir les seves vides i comunitats.

9.

Per posar el poder de l'educació a l'abast de tothom, caldrà crear més oportunitats a tot arreu, però especialment als països i les regions en situació de conflicte. Moltes de les desigualtats més grans en matèria d'educació tenen el seu origen en situacions de conflicte i emergència. Per tant, és primordial crear sistemes educatius més resilients i amb més capacitat de reacció davant els conflictes, les tensions socials i els perills naturals, així com garantir que es mantingui l'educació durant les emergències i les situacions de conflicte i postconflicte. Una educació millor també és fonamental per prevenir i atenuar els conflictes i les crisis i promoure la pau.

10.

Els principis en què es fonamenta aquest Marc d'Acció provenen d'instruments i acords internacionals, inclosos l'Article 26 de la Declaració Universal de Drets Humans,^[viii] la Convenció contra les discriminacions a l'educació,^[ix] la Convenció sobre els drets de l'infant,^[x] el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals,^[xi] la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat de les Nacions Unides,^[xii] la Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona,^[xiii] la Convenció sobre l'estatut dels refugiats^[xiv] i la resolució de l'Assemblea General de les Nacions Unides sobre el dret a l'educació en situacions d'emergència.^[xv]

Aquests principis inclouen:

- Entre aquests principis hi figuren els següents: **L'educació és un dret humà fonamental i un dret habilitador**. Per fer realitat aquest dret, els països han de garantir un accés universal i igualitari a una educació i un aprenentatge inclusius i equitatius de qualitat, que hauran de ser gratuïts i obligatoris, sense excloure'n ningú. L'educació ha de tenir com a finalitat el desenvolupament ple de la personalitat humana i promoure l'entesa mútua, la tolerància, l'amistat i la pau.
- **L'educació és un bé públic**, el principal garant de la qual és l'estat. L'educació és una causa comuna de la societat, que comporta un procés participatiu de formulació i aplicació de polítiques públiques. La societat civil, els docents i educadors, el sector privat, les comunitats, les famílies, els joves i els infants tenen tots un paper clau per fer efectiu el dret a una educació de qualitat. La participació de l'estat és essencial per establir i regular estàndards i normes.^[xvi]
- **La igualtat de gènere** està estretament relacionada amb el dret a l'educació per a tothom. Per aconseguir-la cal un enfocament basat en els drets que garanteixi no només que les nenes, els nens, les dones i els homes obtinguin accés als diferents nivells d'educació i els cursin amb èxit, sinó que hi adquireixin les mateixes competències.

II. Objectiu, enfocaments estratègics, fites i indicadors

Objectiu global

🌐 *Garantir una educació inclusiva i equitativa de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge al llarg de la vida per a tothom* 🌐

11.

L'objectiu global sobre educació (ODS 4) de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible té com a finalitat oferir una educació inclusiva i equitativa de qualitat en tots els nivells, i reflecteix els nous aspectes clau de l'ODS 4-Educació 2030, que serveixen de base per a aquest Marc d'Acció i que es detallen en els punts següents.

12.

Assegurar que tots els infants i els joves tinguin **accés** i completin una educació primària i secundària inclusiva i equitativa de qualitat, que sigui gratuïta i finançada amb fons públics i que duri com a mínim 12 anys, dels quals nou siguin obligatoris; i que tots els infants i els joves no escolaritzats tinguin accés a una educació de qualitat per mitjà de diferents modalitats. Garantir que s'ofereixin oportunitats d'aprenentatge de tal manera que tots els joves i els adults assoleixin les competències bàsiques alfabètiques i aritmètiques, i que se'n fomenti la plena participació com a ciutadans actius. També s'haurà de promoure que s'imparteixi com a mínim un any d'educació preescolar de qualitat gratuït i obligatori.

13.

Garantir l'**equitat i la inclusió** en l'educació i fer front a totes les formes d'exclusió i marginació, disparitat, vulnerabilitat i desigualtat en l'accés, participació, continuïtat i finalització de l'educació i en els resultats de l'aprenentatge. Cal assegurar una educació inclusiva per a tothom mitjançant la formulació i aplicació de polítiques públiques transformadores que tinguin en compte la diversitat i les necessitats dels alumnes i facin front a les diverses formes de discriminació i a les situacions, incloses les emergències, que impedeixen l'execució del dret a l'educació. Tenint en compte que la **igualtat de gènere** és un altre aspecte clau de l'ODS 4-Educació 2030, en aquesta agenda es posa un èmfasi especial en la discriminació per motius de gènere i en els grups vulnerables, i es procura vetllar perquè ningú no en quedi exclòs. Un objectiu relatiu a l'educació mai no s'ha de considerar assolit mentre no hagi estat assolit per tothom.

14.

Un element fonamental del dret a l'educació consisteix a garantir que la seva **qualitat** permeti obtenir resultats d'aprenentatge rellevants, equitatius i eficaços en tots els nivells i entorns. La qualitat de l'educació suposa, almenys, que els alumnes adquireixin competències bàsiques alfabètiques i numèriques, que seran els pilars per a l'aprenentatge futur, així com competències d'ordre superior. Per això

són indispensables, d'una banda, mètodes i continguts rellevants d'ensenyament i aprenentatge que s'adeqüin a les necessitats de tots els educands i siguin impartits per docents ben qualificats, formats, remunerats i motivats, que utilitzin enfocaments pedagògics apropiats i que comptin amb el suport de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) adequades; i, d'altra banda, la creació d'entorns segurs, sans, inclusivament, que tinguin en compte la perspectiva de gènere i que estiguin dotats dels recursos necessaris per tal de facilitar l'aprenentatge.

15.

El dret a l'educació d'una persona comença en el moment de néixer i continua al llarg de tota la vida. Per aquesta raó, el concepte d'**aprenentatge al llarg de la vida**⁵ guia l'ODS 4-Educació 2030. Com a complement i suplement de l'educació formal, cal oferir oportunitats àmplies i flexibles d'aprenentatge al llarg de la vida per mitjans no formals, amb recursos i mecanismes adequats i mitjançant un aprenentatge informal estimulant que aprofiti l'ús, entre altres elements, de les TIC.

5 Bàsicament, l'aprenentatge al llarg de la vida està arrelat en la integració de l'aprenentatge i la vida i comprèn activitats per a persones de totes les edats (infants, joves, adults i gent gran, nenes i nens, dones i homes), en tots els contextos de la vida (família, escola, comunitat, lloc de treball, etc.) i per mitjà de diverses modalitats (educació formal, no formal i informal) que, en conjunt, responen a una àmplia gamma de necessitats i exigències relatives a l'aprenentatge. Els sistemes educatius que promouen un aprenentatge al llarg de la vida apliquen un enfocament holístic de l'educació que abasta tot el sector i en què participen tots els sectors i nivells, amb vista a garantir que es donin oportunitats d'aprenentatge a totes les persones. (Institut de la UNESCO per a l'Aprenentatge al llarg de Tota la Vida, s. f., Technical Note: Lifelong Learning <http://uil.unesco.org/fileadmin/keydocuments/LifelongLearning/en/UNESCOTechNotesLLL.pdf> [en anglès]).

Enfocaments estratègics

16.

Per assolir l'ODS 4 relatiu a l'educació i les fites d'educació pertanyents a altres ODS, caldrà mobilitzar esforços nacionals, regionals i globals orientats a establir aliances eficaces i inclusives; millorar les polítiques educatives i el seu funcionament conjunt; garantir sistemes educatius altament equitatius, inclusivament i de qualitat per a tothom; mobilitzar recursos per finançar correctament l'educació; i assegurar la supervisió, el seguiment i l'examen de totes les fites.

Es recomana una sèrie d'enfocaments estratègics (que es descriuen més endavant) per complir l'objectiu i l'agenda universals i molt més ambiciosos de l'ODS 4-Educació 2030 i supervisar-ne els progressos. Partint de les lliçons extretes de l'EPT i els ODS, els estats hauran d'invertir en enfocaments innovadors, rendibles i basats en l'evidència i ampliar-los, de manera que facin possible que totes les persones tinguin accés, participin i compleixin una educació de qualitat, especialment aquelles a les quals és més difícil arribar en tots els contextos.

D'altra banda, es descriuen estratègies indicatives específiques per a cada fita. Cal assenyalar que aquestes estratègies són força genèriques i caldrà que cada govern les adapti com sigui convenient, segons els diferents contextos i prioritats dels països.

Enfortir les polítiques, els plans, les legislacions i els sistemes

17.

Diversos instruments normatius internacionals protegeixen el dret humà

fonamental a l'educació. Els instruments jurídicament vinculants, com ara tractats, convenis, acords i protocols, a més dels instruments internacionals, com ara recomanacions i declaracions^[xvii] que tenen valor polític i moral, han establert un marc normatiu internacional sòlid per al dret a l'educació sense discriminacions ni exclusions. Caldrà organitzar revisions participatives de diverses parts interessades, dirigides pels governs, per tal d'adoptar mesures que els permetin complir les seves obligacions i crear marcs jurídics i normatius sòlids que formin les bases i creïn les condicions propícies per a la imparició i la sostenibilitat d'una educació de qualitat.

18.

En la implementació de la nova agenda, cal donar rellevància a l'eficiència, l'eficàcia i l'equitat dels sistemes educatius, que hauran d'arribar a les persones actualment excloses o que corren el risc de resultar marginades, atreure-les i retenir-les. A més, per garantir la qualitat de l'educació i crear condicions que permetin obtenir resultats eficaços en aquest àmbit, els governs han de reforçar els sistemes educatius mitjançant la creació i millora de mecanismes de governança i rendició de comptes adequats, eficaços i inclusivament; la garantia de la qualitat; sistemes de gestió i informació de l'educació; procediments i mecanismes de finançament transparents i eficaços; i acords institucionals de gestió, a més de procurar que es disposi d'informació fiable, oportuna i accessible. És indispensable aprofitar la innovació i les TIC per enfortir els sistemes educatius, difondre coneixements, proporcionar accés

a la informació, promoure un aprenentatge de qualitat i efectiu i prestar serveis de manera més eficaç. El reforç dels sistemes s'ha de basar també en la cooperació Sud-Sud i triangular i l'intercanvi de les pràctiques recomanades, adaptades als contextos nacionals i regionals.

Posar en relleu l'equitat, la inclusió i la igualtat de gènere

19.

Caldrà formular o millorar polítiques i plans intersectorials, de conformitat amb l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible, destinats a eliminar les barreres socials, culturals i econòmiques que priven milions d'infants, joves i adults d'una educació i un aprenentatge de qualitat. En el pla nacional, cal fixar fites i indicadors de referència intermedis, rellevants i realistes. En aquest context, potser és necessari també efectuar els canvis que convingui en el contingut, els enfocaments, les estructures i les estratègies de finançament de l'educació, a fi de posar remei a la situació dels infants, els joves i els adults exclosos. Entre les polítiques i estratègies basades en evidències per fer front a l'exclusió, hi podrien figurar l'eliminació dels obstacles econòmics mitjançant, per exemple, programes de transferència d'efectiu; àpats a les escoles i serveis de nutrició i salut; materials d'aprenentatge i ensenyament i serveis de transport; programes de segona oportunitat i reinserció; instal·lacions escolars inclusives; formació de docents en educació inclusiva; i polítiques lingüístiques per eliminar l'exclusió. Per tal de calcular el nivell de marginació en l'educació, fixar fites per reduir la desigualtat i mesurar el progrés

cap a l'assoliment d'aquestes fites, tots els països han de complir, analitzar i emprar dades desglossades en funció de les característiques específiques de grups de població determinats, i assegurar que els indicadors avaluin els avenços cap a la reducció de la desigualtat.

20.

Per garantir la igualtat de gènere cal que, en els sistemes educatius, es prenguin mesures expressos destinades a eliminar els prejudicis basats en el gènere i la discriminació, que es deriven d'actituds i pràctiques socials i culturals i de la situació econòmica. Els governs i aliats han de crear polítiques, plans i entorns d'aprenentatge que tinguin en compte les qüestions de gènere, incorporar aquestes qüestions a la formació de docents i els processos de seguiment dels plans d'estudi, i eliminar la discriminació i la violència basades en el gènere a les institucions educatives, amb la intenció, d'una banda, de garantir que l'ensenyament i l'aprenentatge tinguin el mateix impacte en les nenes i nens, dones i homes, i que eliminin els estereotips de gènere i promoguin la igualtat de gènere. Cal aplicar mesures especials per vetllar per la seguretat personal de les nenes i les dones en les institucions educatives i en el trajecte de casa a l'escola i viceversa, en totes les situacions, però especialment durant conflictes i crisis.

21.

Tenint en compte les grans dificultats que afronten les persones amb discapacitat per accedir a oportunitats educatives de qualitat i la manca de dades que fonamentin intervencions eficaces, resulta essencial parar una atenció especial a garantir l'accés d'infants, joves i adults

amb discapacitat a una educació i un aprenentatge de qualitat, com també a l'assoliment de bons resultats.

Posar el focus en la qualitat i l'aprenentatge

22.

L'ampliació de l'accés ha d'anar de la mà de mesures per millorar la qualitat i la rellevància de l'educació i l'aprenentatge. Les institucions i els programes educatius han de disposar de recursos adequats, distribuïts de manera equitativa; les instal·lacions han de ser segures, respectuoses amb el medi ambient i de fàcil accés; hi ha d'haver un nombre suficient de docents i educadors competents i han d'aplicar enfocaments pedagògics centrats en l'educand, dinàmics i col·laboratius; i els llibres, els materials d'aprenentatge d'un altre tipus, els recursos educatius de lliure accés i la tecnologia no han de ser discriminatòris i han d'afavorir l'aprenentatge, ser fàcils d'utilitzar, adaptar-se al context, ser rendibles i estar disponibles per a tots els educands, ja siguin infants, joves o adults. Hi ha d'haver polítiques i normatives docents per assegurar que els mestres i educadors estiguin empoderats, siguin incorporats i remunerats degudament, rebin una bona formació, estiguin qualificats professionalment, motivats, repartits de manera equitativa i eficaç en tot el sistema educatiu i amb suport dins de sistemes que disposin de prou recursos, que siguin eficients i que estiguin dirigits de manera eficaç. Cal instaurar o millorar sistemes i pràctiques per avaluar la qualitat de l'aprenentatge que compreguin l'anàlisi de productes, entorns, processos

i resultats. Cal definir clarament els resultats rellevants d'aprenentatge en els àmbits cognitiu i no cognitiu i avaluar-los contínuament com a part elemental del procés d'ensenyament i aprenentatge. La qualitat de l'educació suposa el desenvolupament d'aptituds, valors, actituds i coneixements que permeten als ciutadans portar vides sanes i plenes, prendre decisions fonamentades i fer front als desafiaments d'ordre local i global. Per poder posar el focus en la qualitat i la innovació, també caldrà enfortir l'educació en matèria de ciències, tecnologia, enginyeria i matemàtiques (STEM).

Promoure l'aprenentatge al llarg de la vida

23.

Tots els grups d'edat, inclosos els adults, han de tenir oportunitats d'aprendre i de seguir aprenent. L'aprenentatge al llarg de la vida per a tothom, en tots els entorns i nivells d'educació, des del naixement, s'ha d'incorporar als sistemes educatius mitjançant estratègies i polítiques institucionals, programes dotats de prou recursos i aliances sòlides en els àmbits local, regional, nacional i internacional. Això requereix diverses vies flexibles d'aprenentatge i maneres d'emprendre i reprendre l'aprenentatge a totes les edats i en tots els nivells educatius; un enfortiment dels vincles entre les estructures formals i no formals; i el reconeixement, l'acreditació i la convalidació dels coneixements, les aptituds i les competències adquirits en l'educació no formal i informal. L'aprenentatge al llarg de la vida inclou també un accés equitatiu i més ampli a

l'educació i formació tècnica i professional de qualitat i a l'educació superior i la recerca, amb l'atenció necessària a una garantia de la qualitat adequada.

24.

Calen mesures especials i més recursos per satisfer les necessitats dels educands adults, així com dels milions d'infants, joves i adults que segueixen sent analfabets. D'altra banda, cal oferir a tots els joves i els adults, en particular a les nenes i les dones, oportunitats d'assolir nivells rellevants i reconeguts d'alfabetització funcional i d'aritmètica i d'adquirir les aptituds necessàries per a la vida i una feina digna. És molt important garantir que s'ofereixin possibilitats d'aprenentatge, educació i formació per a adults. Cal aplicar enfocaments intersectorials que abastin polítiques sobre educació, ciències i tecnologia, família, ocupació, desenvolupament industrial i econòmic, migració i integració, ciutadania, benestar social i finançament públic.

Ocupar-se de l'educació en situacions d'emergència

25.

Els desastres naturals, les pandèmies i els conflictes, així com els desplaçaments interns i transfronterers resultants, poden deixar generacions senceres traumatitzades, sense educació i poc preparades per contribuir a la recuperació social i econòmica del seu país o regió. Les crisis són un obstacle seriós a l'accés a l'educació, ja que han frenat, i en alguns casos fins i tot revertit, el progrés cap a la consecució dels objectius de l'EPT en l'últim decenni. L'educació en les situacions d'emergència té un efecte protector immediat, ja que proporciona

coneixements i aptituds per a la supervivència i suport psicosocial als afectats per les crisis. A més, l'educació prepara els infants, els joves i els adults per a un futur sostenible, perquè els dota d'aptituds per prevenir desastres, conflictes i malalties.

26.

Per tant, els països han d'aplicar mesures per desenvolupar sistemes educatius inclusius, resilients i amb bona capacitat de reacció que satisfacin les necessitats dels infants, els joves i els adults en situacions de crisi, inclosos els desplaçats interns i els refugiats. Els principis de prevenció, preparació i resposta i les directrius establertes internacionalment, com les normes mínimes de la Xarxa Interinstitucional per a l'Educació en Situacions d'Emergència (INEE), n'hauran de guiar la planificació i la resposta. Els plans i les polítiques de l'àmbit de l'educació han d'anticipar els riscos i incloure mesures per cobrir les necessitats educatives dels infants i els adults en situacions de crisi; així mateix, han d'afavorir la seguretat, la capacitat de recuperació i la cohesió social, per tal de reduir els riscos de conflicte i desastres naturals. Cal enfortir la capacitat dels governs i de la societat civil en tots els nivells en matèria de reducció del risc de desastres, educació en favor de la pau, adaptació al canvi climàtic, i preparació i resposta davant de situacions d'emergència, per així atenuar els riscos i mantenir l'educació durant totes les fases, des de la resposta davant d'una emergència fins a la recuperació. Cal comptar amb respostes i sistemes nacionals, regionals i globals ben coordinats per preparar-se per les emergències i respondre-hi, i per poder "reconstruir" millor, amb vista a crear sistemes educatius més segurs i equitatius.

27.

Les parts interessades han de fer tot el possible per garantir que es protegeixin les institucions educatives com a zones de pau exemptes de violència, inclosa la violència per raó de gènere a l'escola. Cal adoptar mesures especials per protegir les dones i les nenes en zones de conflicte. Les escoles i institucions educatives, com també les seves rutes d'accés, s'han de mantenir lliures d'atacs, reclutaments forçosos, segrestos i violència sexual. Cal prendre mesures per acabar amb la impunitat de les persones i grups armats que ataquen les institucions educatives.

Fites i estratègies indicatives

28.

Les fites de l'ODS 4-Educació 2030 són concretes i quantificables, i contribueixen directament a l'assoliment de l'objectiu global. Reflecteixen una ambició d'abast global que ha d'encoratjar els països a esforçar-se per accelerar els avenços. A més, es poden aplicar a tots els països, tenint en compte les diferents realitats, capacitats i nivells de desenvolupament nacionals, i respectant-ne les polítiques i prioritats. Els esforços dels països impulsaran el canvi, que es fonamentarà en l'eficàcia de les aliances i el finançament de diverses parts interessades. S'espera que els governs converteixin les fites globals en fites nacionals realistes, basades en les seves prioritats educatives, les seves estratègies i els seus plans nacionals de desenvolupament, l'organització dels seus sistemes educatius, la seva capacitat institucional i la disponibilitat de recursos. Tot això requereix establir indicadors de referència intermedis adequats (per exemple, per al 2020 i el 2025) per mitjà d'un procés inclusiu de total transparència i rendició de comptes en què participin

tots els aliats per aconseguir un sentiment de propietat nacional i una bona entesa. Es poden fixar indicadors de referència intermedis per a cada fita, que serviran de fites quantitatives per a revisar els avenços globals pel que fa als objectius amb un termini més llarg. Aquests indicadors s'han de basar en mecanismes existents de presentació d'informes, segons convingui. Els indicadors de referència intermedis són indispensables per pal·liar l'escassa rendició de comptes que se sol associar a les fites amb un termini més llarg.

Fita 4.1:

D'aquí al 2030, assegurar que totes les nenes i tots els nens acabin l'educació primària i secundària, que ha de ser gratuïta, equitativa i de qualitat i ha de produir resultats d'aprenentatge rellevants i efectius.

29.

Tot i que des del 2000 s'han registrat progressos considerables, el 2013 seguia havent-hi sense escolaritzar uns 59 milions d'infants en edat de cursar l'escola primària i 65 milions d'adolescents en edat de cursar el cicle inicial d'educació secundària, dels quals la majoria eren nenes.^[xviii] D'altra banda, molts dels que assisteixen a l'escola no adquireixen els coneixements i competències bàsiques. Almenys 250 milions d'infants en edat de cursar l'escola primària, dels quals més del 50 % han assistit com a mínim quatre anys a l'escola, no arriben als nivells mínims d'aprenentatge en lectura, escriptura o càlcul.^[xix]

30.

Cal vetllar perquè tots rebin, sense discriminació, 12 anys d'educació primària i secundària gratuïta, finançada amb fons públics, inclusiva, equitativa i de qualitat, dels quals no menys de nou⁶ han de ser obligatoris i conduir a resultats d'aprenentatge rellevants. La gratuïtat de l'educació suposa l'eliminació de les barreres lligades als costos de l'educació primària i secundària. Calen mesures immediates, concretes i sostingudes per oferir veritables oportunitats d'educació i formació al gran segment de població d'infants i adolescents sense escolaritzar.

31.

Un cop acabat el cicle complet d'educació primària i secundària, tots els infants han d'haver establert les bases que representen les competències bàsiques alfabètiques i aritmètiques, i haver obtingut una sèrie de resultats d'aprenentatge rellevants definits en els plans d'estudi i normes oficials i avaluats en funció d'aquests, inclosos coneixements disciplinaris i competències cognitives i no cognitives,^{7 [xx]} que permeten als infants desenvolupar plenament el seu potencial.

6 Els primers nou anys d'educació formal; és a dir, la durada acumulada de CINE 1 i 2: CINE 1 és el nivell d'educació primària, que sol durar sis anys (amb variacions d'entre quatre i set anys segons el país), i CINE 2 correspon a l'educació secundària baixa, que en general dura tres anys (també amb variacions) (IEU, 2012, *Classificació Internacional Normalitzada d'Educació: CINE 2011*. <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002207/220782s.pdf> [en castellà]).

7 Tenint en compte el debat existent al voltant del terme "competències no cognitives" i que s'han emprat altres termes, com "competències del segle XXI", "competències socials", "competències transversals" i "competències transferibles", en aquest document s'utilitza "competències no cognitives", terme que pot abastar el pensament crític i innovador, les competències interpersonals, les competències intrapersonals, les competències lligades a la ciutadania global, l'alfabetització mediàtica i informacional, etc.

32.

Només es podran aconseguir resultats d'aprenentatge eficaços i rellevants amb aportacions de qualitat i processos d'Instrucció que permetin a tots els educands adquirir coneixements, aptituds i competències adequats. És igualment important la qüestió de l'equitat: caldrà aplicar polítiques per corregir els desequilibris pel que fa a les oportunitats i els resultats de l'aprenentatge entre regions, llars, grups ètnics o socioeconòmics i, sobretot, entre les diferents escoles i aules de classe. Per fer front a la desigualtat i vetllar per la inclusió, tant en l'oferta educativa com en els resultats de l'educació de qualitat, és indispensable comprendre més a fons l'ensenyament i l'aprenentatge en un entorn d'aprenentatge determinat. En contextos plurilingües, sempre que sigui possible i prenent en consideració les diferents realitats, capacitats i polítiques nacionals i subnacionals, cal promoure l'aprenentatge i l'ensenyament en la primera llengua o la parlada a casa. Tenint en compte l'augment de la interdependència social, ambiental i econòmica a tot el món, també es recomana oferir almenys l'aprenentatge d'una llengua estrangera.

33.

D'altra banda, són necessàries una entesa comuna i estratègies viables per avaluar l'aprenentatge de maneres que garanteixin que tots els infants i els joves, independentment de la seva situació, rebin una educació de qualitat i pertinent, sobre drets humans, art i ciutadania, entre d'altres. La millor manera de fomentar aquesta entesa és ampliar la disponibilitat de dades sistemàtiques, fiables i actualitzades, així

com de la informació obtinguda mitjançant l'avaluació formativa o contínua (a les aules) i l'avaluació sumativa en diferents nivells. Finalment, la qualitat depèn també de l'existència de sistemes de gestió del personal docent, una bona governança, mecanismes de rendició de comptes i una gestió sòlida del finançament públic.

34.

Estratègies indicatives:

- Adoptar polítiques i lleis que garanteixin 12 anys d'educació primària i secundària gratuïta, finançada amb fons públics, inclusiva, equitativa i de qualitat, dels quals no menys de nou seran obligatoris per a tots els infants, i que condueixin a resultats d'aprenentatge rellevants. Els països hauran d'augmentar el nombre d'anys d'educació gratuïta i obligatòria per ajustar-se als indicadors mundials, tenint en compte les diferents realitats, capacitats i nivells de desenvolupament dels països i respectant les polítiques i prioritats nacionals.
- Definir normes i examinar els plans d'estudi per garantir la qualitat i adequació al context, tenint en compte les aptituds, competències, valors, cultura, coneixements i atenció que es dona a les qüestions de gènere.
- Reforçar l'eficiència i eficàcia de les institucions, l'administració escolar i la governança ampliant la participació de les comunitats, inclosos els joves i els pares, en la gestió de les escoles.
- Assignar els recursos de manera més equitativa entre les escoles afavorides i desafavorides des d'un punt de vista socioeconòmic.

- En els contextos plurilingües, promoure l'educació bilingüe i plurilingüe, començant amb l'aprenentatge primerenc de la primera llengua o la parlada a casa.
- Oferir modalitats alternatives d'aprenentatge i educació per a infants i adolescents que no estiguin escolaritzats en l'educació tant primària com secundària i crear programes d'equivalència i transició, reconeguts i acreditats públicament, per assegurar un aprenentatge flexible en entorns tant formals com no formals, incloses les situacions d'emergència.
- Crear sistemes d'avaluació més sòlids i integrals per analitzar els resultats de l'aprenentatge en punts crítics, tant durant l'educació primària i el cicle inicial d'educació secundària com en finalitzar-los, que reflecteixin les competències cognitives i no cognitives. Aquestes han d'incloure l'avaluació de competències bàsiques alfabètiques i aritmètiques, així com de competències no cognitives. Dissenyar avaluacions formatives com a part integral dels processos d'ensenyament i aprenentatge en tots els nivells, en relació directa amb la pedagogia.

Fita 4.2:

D'aquí al 2030, assegurar que totes les nenes i tots els nens tinguin accés a serveis d'atenció i desenvolupament en la primera infància i a una educació preescolar de qualitat, per tal que estiguin preparats per a l'educació primària.

35.

Des del naixement, l'atenció i educació de la primera infància (AEPI) posa les bases del desenvolupament, el benestar i la salut a llarg termini dels infants. L'AEPI forja les competències i aptituds que permeten que les persones aprenguin al llarg de la vida i tinguin mitjans de subsistència. Les inversions dirigides als nens petits, en especial els de grups marginats, donen els millors resultats a llarg termini pel que fa a desenvolupament i educació.^[xxi] L'AEPI també permet detectar de manera primerenca discapacitats i el risc que algun infant en pateixi, la qual cosa permet als pares, els proveïdors de serveis de salut i els educadors planificar, desenvolupar i posar en pràctica de manera més eficaç intervencions oportunes per respondre a les necessitats dels infants amb discapacitat, reduir al mínim els retards en el desenvolupament, reforçar els resultats de l'aprenentatge i la inclusió i prevenir la marginació. Des del 2000, la matriculació en l'educació preescolar s'ha incrementat en gairebé dos terços i les projeccions indiquen que la taxa bruta d'escolarització augmentarà del 35 % el 2000 al 58 % el 2015.^[xxii] Malgrat aquest progrés, els infants de moltes parts del món no reben la cura i educació que els permetria desenvolupar plenament el seu potencial.

36.

L'AEPI inclou salut i nutrició adequades; estimulació a la llar, la comunitat i l'entorn escolar; protecció contra la violència; i atenció al desenvolupament cognitiu, lingüístic, social, emocional i físic. És en els primers anys de vida quan té lloc el desenvolupament més important del cervell i els infants comencen a entrar en una fase intensa de construcció de significats sobre si mateixos i sobre el món que els envolta, i estableixen així les bases per arribar a ser ciutadans sans, solidaris, competents i productius. L'AEPI posa els fonaments de l'aprenentatge al llarg de la vida i afavoreix el benestar dels infants i la seva preparació progressiva per a l'ingrés a l'escola primària, una transició important que sol anar acompanyada d'expectatives creixents sobre el que han de saber i ser capaços de fer. La "preparació per a l'escola primària" fa referència a l'assoliment de fites en el desenvolupament en una sèrie d'àmbits, inclòs un estat satisfactori de salut i nutrició i un desenvolupament lingüístic, cognitiu, social i emocional d'acord amb l'edat. Per aconseguir això, és essencial que tots els infants tinguin accés a un desenvolupament, una cura i una educació integrals de la primera infància de qualitat per a totes les edats. S'aconsella impartir almenys un any d'educació preescolar gratuïta i obligatòria de qualitat, per part d'educadors formats adequadament. Això s'ha de dur a terme en funció de les diferents realitats, capacitats, nivells de desenvolupament, recursos i infraestructures dels països. Així mateix, és indispensable fer un seguiment

del desenvolupament i l'aprenentatge dels infants des d'una fase primerenca, tant en el pla individual com sistèmic. És igualment important que les escoles estiguin preparades per acollir els infants i siguin capaces d'oferir les oportunitats d'ensenyament i aprenentatge més adequades per al desenvolupament dels infants.

37.

Estratègies indicatives:

- Adoptar polítiques i lleis integrades i inclusives que garanteixin que s'imparteixi almenys un any d'educació preescolar de qualitat, gratuït i obligatori, amb una atenció especial a arribar als infants més pobres i desafavorits mitjançant serveis d'AEPI. Això comprèn avaluar les polítiques i els programes d'AEPI per tal de millorar-ne la qualitat.
- Adoptar polítiques i estratègies d'AEPI integrades i multisectorials, amb el suport d'un mecanisme de coordinació entre els ministeris encarregats de la nutrició, la salut, la protecció social i infantil, els assumptes relacionats amb l'aigua i el sanejament, la justícia i l'educació, i vetllar perquè es compti amb prou recursos per aplicar-les.
- Formular polítiques, estratègies i plans d'acció clars per a la professionalització del personal de l'AEPI, mitjançant la millora i el seguiment del seu desenvolupament professional permanent, la seva situació i les seves condicions de treball.

- Idear i posar en pràctica programes, serveis i infraestructura inclusius, accessibles, integrats i de qualitat per a la primera infància, que tinguin en compte les necessitats en matèria de salut, nutrició, protecció i educació, especialment dels infants amb discapacitat, i donar suport a les famílies en tant que primers cuidadors dels infants.

Nota: encara que les fites 4.3 i 4.4 es tractin per separat, cal assenyalar que estan estretament relacionades.

Fita 4.3:

D'aquí al 2030, assegurar l'accés igualitari per a totes les dones i tots els homes a una educació tècnica, professional i superior de qualitat, inclosa la universitat.

- 38.**
Les oportunitats d'accés als nivells superiors d'educació són sovint insuficients, sobretot als països menys avançats, fet que condueix a una bretxa de coneixements que té greus conseqüències per al desenvolupament social i econòmic.

Per tant, és fonamental reduir els obstacles al desenvolupament d'aptituds i a l'accés a l'Educació i Formació Tècnica i Professional (EFTP), a partir de la secundària, i a l'educació terciària, inclosa la universitat, i oferir als joves i als adults possibilitats d'aprenentatge al llarg de la vida.

39.

L'EFTP s'imparteix en diferents nivells educatius. El 2013 va representar aproximadament un 23 % de les matrícules en el cicle superior d'educació secundària. Diversos països han adoptat mesures per ampliar la formació professional a l'educació terciària (nivell 5 de la CINE).

40.

Totes les formes d'educació terciària⁸ han augmentat ràpidament, ja que la xifra total de matriculació va passar de 100 milions el 2000 a 199 milions el 2013.^[xxiii] No obstant això, encara hi ha una gran disparitat en l'accés a l'educació terciària, especialment en el nivell universitari, lligada al gènere, l'origen social, regional i ètnic, l'edat i la discapacitat. Les dones es troben en una situació més desfavorida als països d'ingressos baixos, mentre que als països d'ingressos alts són els homes els que es troben en una situació més desfavorida.

⁸ *L'educació terciària parteix dels coneixements adquirits en l'educació secundària i proporciona activitats d'aprenentatge en camps especialitzats. El seu objectiu és l'aprenentatge a un alt nivell de complexitat i especialització. L'educació terciària comprèn el que es coneix com a educació acadèmica, però també inclou l'educació professional o vocacional avançada. Consta dels nivells CINE 5 (educació terciària de cicle curt), CINE 6 (grau o equivalent), CINE 7 (màster o equivalent) i CINE 8 (doctorat o equivalent). El contingut dels programes de l'educació terciària és més complex i avançat que els dels nivells inferiors (IEU, 2012, *Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació: CINE 2011*. <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002207/220782s.pdf> (en castellà).*

41.

A més d'impartir competències per a l'ocupació, l'educació terciària i les universitats tenen un paper essencial, pel fet que estimulen el pensament crític i creatiu i generen i difonen coneixements que afavoreixen el desenvolupament social, cultural, ecològic i econòmic. L'educació terciària i les universitats són indispensables per a l'educació dels científics, experts i líders del futur. Gràcies a les seves activitats de recerca, compleixen una funció bàsica en la creació de coneixements i faciliten el desenvolupament de capacitats analítiques i creatives que permeten trobar solucions a problemes locals i globals en tots els àmbits del desenvolupament sostenible.

42.

Una altra tendència és l'increment de la mobilitat dels docents i educands, així com el flux d'alumnes que surten dels seus països per millorar les seves credencials acadèmiques. Això ha portat com a conseqüència que la comparació, el reconeixement i la garantia de la qualitat de les qualificacions s'hagin convertit en una preocupació creixent, particularment en països amb sistemes administratius deficients. Alhora, la mobilitat en l'educació terciària, que representa un avantatge i una oportunitat, s'haurà de reforçar per ampliar les competències i la competitivitat global dels alumnes.

43.

Un sistema d'educació terciària ben establert i regulat adequadament, que aprofiti la tecnologia, els recursos educatius de lliure accés i l'educació a distància, pot millorar l'accés, l'equitat, la qualitat i la rellevància, i també reduir

les disparitats entre el que s'ensenya a les institucions d'educació terciària, incloses les universitats, i les exigències de les economies i les societats. L'educació terciària haurà d'anar sent gratuïta progressivament, de conformitat amb els acords internacionals actuals.

44.

L'EFTP i l'educació terciària, incloses tant les universitats com l'aprenentatge, l'educació i la formació d'adults, són elements importants de l'aprenentatge al llarg de la vida. Per promoure aquest aprenentatge, és necessari un enfocament sectorial que englobi l'aprenentatge formal, no formal i informal de persones de totes les edats, concretament oportunitats d'aprenentatge, educació i formació d'adults. Cal crear oportunitats equitatives d'accés a les universitats per als adults grans, amb una atenció especial als grups vulnerables.

45.

Estratègies indicatives:

- Formular polítiques intersectorials que promoguin el desenvolupament de competències professionals, l'EFTP i l'educació terciària i creïn nexes entre elles, i enfortir els vincles entre les ciències i la formulació de polítiques per adequar-se als canvis en els contextos mantenint la rellevància; crear aliances eficaces, sobretot entre els sectors públic i privat, i vetllar perquè els ocupadors i sindicats contribueixin a fer-les efectives.
- Garantir la qualitat, la comparabilitat i el reconeixement de les qualificacions de l'educació terciària, i facilitar les transferències de crèdits entre institucions d'educació terciària reconegudes.

- Elaborar polítiques i programes per al subministrament d'una educació terciària a distància de qualitat, que compti amb finançament suficient i aprofiti la tecnologia, inclòs Internet, els cursos oberts en línia d'àmplia participació i altres modalitats que compleixin les normes reconegudes de qualitat amb la finalitat de millorar l'accés.
- Formular polítiques i programes que posin de manifest la funció de recerca en l'educació terciària i universitària, mitjançant l'assimilació primerenca de conceptes de l'àmbit de les ciències, la tecnologia, l'enginyeria i les matemàtiques (STEM), especialment per part de les nenes i les dones.
- Enfortir la cooperació internacional elaborant programes transfronterers d'educació terciària i universitària i de recerca, en particular en el marc de convenis internacionals i regionals sobre el reconeixement de les qualificacions de l'educació superior, amb la finalitat de fomentar un accés més ampli, una millor garantia de la qualitat i un millor desenvolupament de capacitats.
- Promoure les oportunitats en matèria d'EFTP, d'educació terciària i universitària, i d'aprenentatge, educació i formació d'adults, per a joves i adults de totes les edats i orígens socioculturals, de manera que puguin seguir millorant i adaptant les seves aptituds; en aquest context, es parlarà una atenció especial a la igualtat de gènere eliminant els impediments basats en el gènere, entre d'altres, i als grups vulnerables, com les persones amb discapacitat.
- Vetllar perquè els establiments d'educació terciària, incloses les universitats, donin suport i fomentin la formulació de polítiques que propiciïn

oportunitats equitatives per a un aprenentatge de qualitat al llarg de la vida i l'oportunitat d'accedir-hi.

Fita 4.4:

D'aquí al 2030, augmentar de manera considerable el nombre de joves i adults que tenen les competències necessàries, especialment tècniques i professionals, per accedir a l'ocupació, el treball digne i l'emprenedoria.

46.

En un context de mercats laborals que canvien ràpidament, d'atur creixent (especialment entre els joves), d'envelliment de la població activa en alguns països, de migració i d'avenços tecnològics, tots els països es veuen confrontats a la necessitat que les persones adquireixin els coneixements, les aptituds i les competències indispensables per al treball digne, la iniciativa empresarial i la vida.^[xxiv] En molts països, a més, les polítiques d'educació i formació haurien de respondre a les necessitats, que evolucionen amb molta rapidesa, que els joves i els adults millorin les seves competències i n'aprenquin de noves. Per tant, és indispensable augmentar i diversificar les oportunitats d'aprenentatge, utilitzant una àmplia gamma de modalitats d'educació i formació, de tal manera que tots els joves i els adults, especialment les nenes i les dones, puguin adquirir coneixements, aptituds i competències rellevants per al treball digne i la vida.

47.

Cal ampliar l'accés equitatiu a l'EFTP, garantint sempre la qualitat. Cal formular prioritats i estratègies adequades per optimitzar el vincle entre l'EFTP i el món del treball, tant en el sector laboral formal com informal, millorar-ne l'estatus, crear vies d'aprenentatge entre diferents branques de l'educació i facilitar la transició de l'escola a la feina. Els sistemes d'EFTP han de reconèixer i valorar les competències adquirides amb l'experiència o en entorns no formals i informals, en particular al lloc de treball i per Internet.

48.

Un enfocament centrat en gran mesura en competències específiques per al treball redueix la capacitat dels diplomats d'adaptar-se a les exigències en ràpida evolució del mercat laboral. Per això, més enllà de dominar aquestes competències, cal posar l'accent en el desenvolupament de competències cognitives i no cognitives/transferibles d'alt nivell,^[xxv] com la resolució de problemes, el pensament crític, la creativitat, el treball en equip, les competències de comunicació i la resolució de conflictes, que poden aplicar-se en diversos sectors professionals. D'altra banda, caldrà oferir als educands la possibilitat d'actualitzar contínuament les seves competències mitjançant l'aprenentatge al llarg de la vida.

49.

Resulta crucial avaluar les repercussions i els resultats de les polítiques i programes educatius d'EFTP i reunir dades sobre la transició de l'aprenentatge al món laboral, com també sobre les oportunitats d'ocupació dels diplomats, posant el focus en la disparitat.

50.

Estratègies indicatives:

- Reunir i utilitzar dades sobre l'evolució de les competències requerides, per tal d'orientar el desenvolupament competencial, reduir la disparitat i adaptar-se a les necessitats i als contextos canviants del mercat de treball i la societat, així com a les necessitats de l'"economia informal" i el desenvolupament rural.
- Convidar els interlocutors socials a participar en la formulació i aplicació de programes d'educació i formació holístics i basats en l'evidència. Garantir que els plans d'estudi i els programes de formació de l'EFTP siguin de gran qualitat i incloguin tant competències per a la vida laboral com competències no cognitives/transferibles, en especial competències d'emprenedoria, competències bàsiques i en matèria de les TIC, i que els directors i docents dels establiments d'EFTP, inclosos els formadors i les empreses, estiguin qualificats/acreditats.
- Promoure la creació de diferents formes de formació i aprenentatge al lloc de treball i a l'aula, quan sigui convenient.
- Vetllar per la transparència i eficàcia dels sistemes de garantia de la qualitat de l'EFTP i elaborar marcs de qualificacions.
- Promoure la col·laboració orientada a reforçar la transparència i el reconeixement transfronterer de les qualificacions de l'EFTP, per tal de millorar la qualitat dels programes d'EFTP i permetre la mobilitat dels treballadors i educands i garantir que els programes d'EFTP segueixin el ritme de les exigències canviants del mercat laboral.

- Fomentar vies flexibles d'aprenentatge en contextos formals i no formals; permetre als educands acumular i transferir crèdits dels nivells assolits; reconèixer, validar i acreditar l'aprenentatge previ; i crear programes de transició i serveis d'orientació i assessorament professional adequats.

Fita 4.5:

D'aquí al 2030, eliminar les disparitats de gènere en l'educació i assegurar l'accés igualitari a tots els nivells de l'educació i la formació professional per a les persones vulnerables, incloses les persones amb discapacitat, els pobles indígenes i els infants en situacions de vulnerabilitat.

51.

Malgrat el progrés global pel que fa a l'augment de la matriculació de nenes i nens en l'escola primària, no s'ha posat prou atenció a eliminar la desigualtat en l'educació en tots els nivells. Per exemple, cap al 2009, els infants del 20 % de les llars més pobres dels països d'ingressos baixos i mitjans tenien una probabilitat cinc vegades superior de no acabar els estudis primaris que els infants del 20 % de les llars més riques.^[xxvi] D'altra banda, la pobresa tendeix a agreujar altres factors d'exclusió i, entre altres coses, incrementa les desigualtats de gènere.

52.

La pobresa ha de seguir sent una qüestió prioritària, atès que encara és la barrera més gran per a la inclusió en tots els nivells i en totes les regions del món. La inversió

en educació pot reduir la disparitat en matèria d'ingressos, i molts programes educatius han trobat maneres innovadores d'ajudar les famílies i els alumnes a superar els obstacles financers que impedeixen l'accés a l'educació. Cal invertir en aquests enfocaments i ampliar-los.

53.

Per aconseguir una educació inclusiva, és indispensable que les polítiques tinguin com a finalitat transformar els sistemes educatius, de tal manera que puguin respondre més adequadament a la diversitat i les necessitats dels alumnes. Això és clau per fer realitat el dret a una educació equitativa, i es refereix no només a l'accés, sinó també a la participació i l'èxit de tots els estudiants, especialment els que es troben en situació d'exclusió o vulnerabilitat o corren el risc de ser marginats, com es detalla al paràgraf 5.

54.

La desigualtat de gènere resulta especialment preocupant. Segons les previsions, només el 69 % dels països aconseguiria la paritat entre sexes en l'accés a l'educació primària (mateix nombre de nenes i nens matriculats) el 2015, i el 48 % a l'educació secundària.^[xxvii] Si bé la paritat de gènere és útil per avaluar els progressos, calen més esforços per aconseguir la igualtat. Això constitueix un objectiu més ambiciós, ja que la igualtat suposa que totes les nenes i tots els nens, i totes les dones i tots els homes, comptin amb unes oportunitats idèntiques de rebre una educació d'alta qualitat, assolir els mateixos nivells d'aprenentatge i gaudir dels mateixos beneficis educatius. Les adolescents i les dones joves que puguin estar exposades a la violència de gènere, el matrimoni infantil, els

embarassos precoços i una dura càrrega de tasques domèstiques, així com les que viuen en zones rurals pobres i allunyades, requereixen una atenció especial. També hi ha casos en què els homes resulten desafavorits; per exemple, en algunes regions la taxa de matriculació dels nens en l'educació secundària i superior és inferior a la de les nenes. La desigualtat de gènere en l'educació sol reflectir les normes i la discriminació en matèria de gènere imperants en la societat en un sentit més ampli, de manera que les polítiques orientades a eliminar aquesta desigualtat són més eficaces quan formen part d'una sèrie més àmplia de mesures encaminades també a promoure la salut, la justícia, la bona governança i l'abolició del treball infantil. Els contextos i les causes fonamentals de la marginació, la discriminació i l'exclusió són molt variats. Entre els grups vulnerables que requereixen una atenció particular i estratègies específiques hi figuren les persones amb discapacitat, els pobles indígenes, les minories ètniques i els pobres.

55.

Caldran mesures de reforç de capacitats i inversió per aconseguir integrar les qüestions de gènere en els sistemes i programes educatius, concretament en la seva aplicació, supervisió, avaluació i seguiment. Caldrà adoptar mesures especials per vetllar per la seguretat personal de les nenes i les dones en les institucions educatives i en el trajecte a casa i viceversa, i per eliminar la violència per motiu de gènere a les escoles amb polítiques contra tota forma de violència i assetjament sexual i per raons de gènere.

56.

Els conflictes, les epidèmies i els desastres naturals destrueixen les oportunitats educatives de molts infants. Aproximadament 21 milions dels infants de tot el món que no van a l'escola, és a dir el 36 %, vivien el 2012 en zones afectades per conflictes, mentre que el 2000 el percentatge era del 30 %.^[xxviii] És vital mantenir l'educació durant les situacions d'emergència i de conflicte i després d'una situació de conflicte o desastre, i satisfer les necessitats educatives dels desplaçats interns i els refugiats. A més de les mesures suggerides per garantir que l'equitat, la inclusió i la igualtat de gènere s'integrin en totes les fites d'educació, es proposen les estratègies següents:

57.

Estratègies indicatives:

- Vetllar perquè les polítiques educatives, els plans sectorials i la preparació de pressupostos garanteixin els principis de no-discriminació i d'igualtat en l'educació, i formular i aplicar estratègies específiques urgents per a grups vulnerables i exclosos. Elaborar indicadors per avaluar els progressos en favor de la igualtat.
- Garantir que les polítiques educatives, els plans sectorials i la planificació pressupostària incloguin l'avaluació de riscos, la preparació i la resposta davant de situacions d'emergència pel que fa a l'educació, i iniciatives per fer front a les necessitats educatives dels infants, els joves i els adults afectats per desastres, conflictes, desplaçaments i epidèmies, inclosos els desplaçats interns i els refugiats.

- Donar suport a mecanismes i estratègies subregionals i regionals que satisfacin les necessitats educatives dels desplaçats interns i els refugiats.
- Avaluar, controlar i millorar l'accés de les nenes i les dones a l'educació de qualitat i el seu nivell de participació, rendiment i finalització. En contextos en què els nens siguin els desfavorits, centrar les mesures d'actuació en ells.
- Determinar quines són les barreres que impedeixen als infants i als joves vulnerables accedir a programes d'educació de qualitat, i prendre mesures fermes per eliminar-les.
- Promoure un enfocament integral per reforçar la resiliència de les escoles davant l'impacte de tot tipus de desastres. Això inclou instal·lacions escolars més segures, la gestió dels desastres a les escoles i l'educació sobre la reducció dels riscos i la resistència.
- Subministrar aprenentatge a distància, formació en matèria de les TIC, accés a tecnologia adequada i la infraestructura necessària per crear un entorn d'aprenentatge a la llar i en zones de conflicte i àrees remotes, especialment per a nenes, dones, nens i joves vulnerables, i altres grups marginats.
- Assegurar que els governs examinin els plans sectorials de l'educació, els pressupostos, els plans d'estudi i els llibres de text,^[xxix] a més de la formació i supervisió dels docents, a fi de garantir que estiguin exempts d'estereotips de gènere i promoguin tant la igualtat, la no-discriminació i els drets humans com una educació intercultural.
- Procurar que s'utilitzin diverses fonts de dades i informació, particularment

els 46 sistemes d'informació sobre la gestió de l'educació, i enquestes domiciliàries i escolars rellevants, per facilitar el seguiment de l'exclusió social en l'educació. La Base de dades mundial sobre les desigualtats en l'educació (WIDE, per les sigles en anglès) és un exemple de la manera en què aquesta informació es pot posar a disposició dels responsables de la presa de decisions perquè la facin servir en aquesta tasca.⁹

- Reunir dades de millor qualitat sobre els infants amb discapacitat, catalogant les diferents discapacitats i impossibilitats i avaluant-ne el nivell de gravetat. Caldrà elaborar indicadors i utilitzar les dades per crear una base informativa que fonamenti la formulació de programes i polítiques.

Fita 4.6:

D'aquí al 2030, assegurar que tots els joves i una proporció considerable dels adults, tant homes com dones, estiguin alfabetitzats i tinguin nocions elementals d'aritmètica.

58.

L'alfabetització¹⁰ forma part del dret a l'educació i constitueix un bé públic. És el fonament de l'educació bàsica i un pilar indispensable de l'aprenentatge independent.^[xxx] Els beneficis de l'alfabetització, especialment en el cas de les dones, estan ben documentats. Hi figuren una participació més àmplia en el mercat laboral, un ajornament de l'edat del matrimoni i una millora de la salut i la nutrició dels infants i les famílies; al seu

torn, això contribueix a reduir la pobresa i a ampliar les oportunitats de la vida. L'aritmètica bàsica és una aptitud clau, atès que l'ús dels nombres, els comptes, les mesures, les proporcions i les quantitats és fonamental per a la vida a qualsevol lloc.^[xxxxi] No obstant això, millorar les competències d'alfabetització i aritmètica dels joves i els adults segueix sent un repte global. El 2013, a tot el món, 757 milions d'adults (de 15 anys i més), dels quals dos terços eren dones, no sabien llegir ni escriure.^[xxxxii] El nivell tan baix d'alfabetització és una preocupació a escala planetària, fins i tot en països amb ingressos mitjans i alts. Aproximadament el 20 % dels adults europeus no tenen les aptituds bàsiques en lectoescriptura necessàries per participar plenament en la societat.^[xxxxiii] Els adults amb competències alfabètiques i aritmètiques deficientes s'enfronten a desavantatges de diversos tipus. Tenen més probabilitats d'estar a l'atur, i els que tenen feina reben remuneracions inferiors. Se'ls fa més difícil aprofitar les oportunitats que ofereix la societat i exercir els seus drets. També és més probable que tinguin problemes de salut.

59.

D'aquí al 2030, tots els joves i els adults del món han d'haver assolit nivells

rellevants i reconeguts de competències alfabètiques i aritmètiques funcionals,¹¹ equivalents als que s'obtenen en finalitzar satisfactòriament l'educació bàsica. Els principis, les estratègies i les mesures relatius a aquesta fita se sustenten en l'enfocament actual de l'alfabetització, que ja no reposa en una simple dicotomia entre alfabetisme i analfabetisme, sinó en una idea de continuïtat entre els nivells de competència. Els nivells requerits, i la manera en què les persones fan servir les seves competències de lectoescriptura, depenen dels diferents contextos. S'ha de parlar amb atenció especial a la importància de la primera llengua dels educands en l'alfabetització i l'aprenentatge. Els programes i les metodologies d'alfabetització s'han de correspondre a les necessitats i situacions dels educands, entre altres coses posant en marxa programes d'alfabetització bilingües i interculturals adaptats al context i emmarcats en l'aprenentatge al llarg de la vida. La matemàtica bàsica, un àmbit que cal reforçar, ha de formar part dels programes d'alfabetització. Les TIC, i sobretot les tecnologies mòbils, són molt prometedores per accelerar el progrés cap a la consecució d'aquesta fita.

9 La base de dades es pot consultar a l'enllaç següent: www.education-inequalities.org

10 L'alfabetització es defineix com la capacitat d'identificar, entendre, interpretar, crear, comunicar i calcular fent ús de materials escrits i impresos vinculats a diferents contextos. L'alfabetització representa un continu d'aprenentatge que permet a l'individu complir les seves fites, desenvolupar el seu potencial i coneixements i participar activament en activitats comunitàries i socials. (UNESCO, 2005, *Aspects of Literacy Assessment: Topics and issues from the UNESCO Expert Meeting, 10-12 June 2003*, <http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001401/140125eo.pdf> [en anglès]).

11 Es considera alfabetitzada funcionalment aquella persona que pot dur a terme totes les activitats en què és necessària l'alfabetització per aconseguir un funcionament eficaç del seu grup o comunitat i per permetre-li seguir utilitzant la lectura, l'escriptura i el càlcul amb vista al seu desenvolupament individual i el de la comunitat. (UNESCO, 2006, *Informe de seguiment de l'EPT al món 2006 – L'alfabetització: un factor vital*, pàg. 164, <http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001470/147000s.pdf> [en castellà]).

60.

Estratègies indicatives:

- Crear un enfocament sectorial i multisectorial per a la formulació de polítiques i plans d'alfabetització, així com per a l'elaboració dels pressupostos, reforçant la col·laboració i coordinació, d'una banda, entre els ministeris competents, en particular els que s'encarreguen de l'educació, la salut, el benestar social, el treball, la indústria i l'agricultura, i, de l'altra, amb la societat civil, el sector privat i aliats bilaterals i multilaterals, promovent una impartició descentralitzada en la pràctica.
- Vetllar perquè els programes d'alfabetització i aritmètica bàsica siguin de bona qualitat d'acord amb els mecanismes nacionals d'avaluació, s'adaptin a les necessitats dels educands i es basin en els seus coneixements previs i la seva experiència. Això requereix, d'una banda, donar la màxima atenció a la cultura, l'idioma, les relacions socials i polítiques i l'activitat econòmica, tenint en compte sobretot les nenes i les dones i els grups vulnerables, i, de l'altra, vincular i integrar aquests programes al desenvolupament d'aptituds per a un treball i nivell de vida dignes com a elements fonamentals de l'aprenentatge al llarg de la vida.
- Ampliar programes eficaços d'alfabetització i aprenentatge competencial per a adults en què la societat civil sigui un aliat que aportï la seva rica experiència i bones pràctiques.
- Promoure l'ús de les TIC, especialment les tecnologies mòbils, en els programes d'alfabetització i aritmètica.

- Elaborar un marc d'avaluació de l'alfabetització i eines per avaluar els nivells de competència sobre la base dels resultats de l'aprenentatge. A aquest efecte, caldrà definir els nivells de competència en diferents contextos, incloses les competències laborals i a la vida diària.
- Crear un sistema per reunir, analitzar i compartir dades rellevants i oportunes sobre els nivells d'alfabetització i les necessitats en matèria d'alfabetització i aritmètica bàsiques, desglossades per gènere i altres indicadors de marginació.

Fita 4.7:

D'aquí al 2030, assegurar que tots els alumnes adquireixin els coneixements teòrics i pràctics necessaris per promoure el desenvolupament sostenible mitjançant, entre d'altres, l'educació per al desenvolupament sostenible i l'adopció d'estils de vida sostenibles, els drets humans, la igualtat de gènere, la promoció d'una cultura de pau i no-violència, la ciutadania global i la valoració de la diversitat cultural i de la contribució de la cultura al desenvolupament sostenible.

61.

En un món globalitzat en què queden per resoldre problemes de tipus social, polític, econòmic i ambiental, resulta essencial una educació que contribueixi a construir societats pacífiques i sostenibles. No obstant això, els sistemes educatius poques vegades integren plenament enfocaments transformadors d'aquest tipus. Per tant, és vital assignar una funció destacada en l'ODS 4-Educació 2030 a enfortir la contribució de l'educació a l'assoliment dels drets humans, la pau i la ciutadania responsable des de l'àmbit local fins al global, la igualtat de gènere, el desenvolupament sostenible i la salut.

62.

El contingut d'aquesta educació ha de ser rellevant i centrar-se en els aspectes tant cognitius com no cognitius de l'aprenentatge. Els coneixements, les habilitats, i les actituds i valors que els ciutadans necessiten per tenir vides productives, prendre decisions fonamentades i assumir papers actius en els àmbits local i global per fer front als reptes globals i resoldre'ls, es poden adquirir a través de l'educació per al desenvolupament sostenible (EDS)¹² i l'educació per a la ciutadania global (ECG)¹³, la qual cosa inclou l'educació per a la pau i els drets humans, l'educació intercultural i l'educació per a l'entesa internacional. Malgrat haver aconseguit avenços considerables els últims anys, només el 50 % dels estats membres de la UNESCO indiquen, per exemple, que han integrat l'EDS en polítiques rellevants.^[xxxiv]

- 12 *L'EDS capacita els educands per prendre decisions fonamentades i adoptar mesures responsables en favor de la integritat del medi ambient i la viabilitat de l'economia. A través d'aquests continguts, l'EDS pretén aconseguir la justícia social per a les generacions actuals i futures, respectant alhora la diversitat cultural. Es tracta d'un aprenentatge al llarg de la vida i és un element fonamental d'una educació de qualitat, integral i transformativa que concerneix el contingut i els resultats de l'aprenentatge, la pedagogia i l'entorn d'aprenentatge. Assoleix el seu propòsit transformant la societat (UNESCO, 2014, Full de ruta per a l'execució del programa d'acció mundial d'Educació per al Desenvolupament Sostenible, https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000230514_spa [en castellà]).*
- 13 *L'ECG té per finalitat dotar els educands de les competències centrals següents: a) un coneixement a fons de qüestions globals i valors universals com la justícia, la igualtat, la dignitat i el respecte; b) competències cognitives per a un pensament crític, sistèmic i creatiu, que inclou aplicar un enfocament de perspectives múltiples que abordi les diferents dimensions, perspectives i angles de les problemàtiques; c) competències no cognitives, incloses competències socials com l'empatia i la resolució de conflictes, i competències de comunicació i competències per establir xarxes i interactuar amb persones de diferents extraccions, orígens, cultures i posicions; i d) capacitats de comportament per actuar de manera col·laborativa i responsable, i perseguir el bé col·lectiu (UNESCO, 2013, Document final de la consulta tècnica sobre educació per a la ciutadania global – Educació per a la ciutadania global: una perspectiva emergent, <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002241/224115E.pdf> [en anglès]).*

63.

Estratègies indicatives:

- Formular polítiques i programes per promoure l'EDS i l'ECM i integrar-les en l'educació habitual formal, no formal i informal, mitjançant intervencions en tot el sistema, la formació de docents, reformes dels plans d'estudi i el suport pedagògic. Això inclou implementar el Programa d'Acció Mundial d'EDS¹⁴ i abordar temes com els drets humans, la igualtat entre sexes, la salut, l'educació sexual integral, el canvi climàtic, els mitjans de vida sostenibles i la ciutadania responsable i participativa, prenent com a base les experiències i capacitats nacionals.
  - Oferir als alumnes d'ambdós sexes i de totes les edats oportunitats d'adquirir, al llarg de la vida, els coneixements, les aptituds, els valors i les actituds necessaris per construir societats pacífiques, saludables i sostenibles.
  - Elaborar i difondre bones pràctiques sobre EDS i ECM dins dels països i entre ells, per tal de millorar l'aplicació dels programes educatius i reforçar la cooperació i comprensió internacionals.
  - Fomentar programes participatius relacionats amb l'EDS i l'ECM, perquè els educands i educadors es comprometin a favor de les seves comunitats i societats.
- Garantir que l'educació reconegui el paper clau que juga la cultura per aconseguir la sostenibilitat, tenint en compte les circumstàncies i la cultura locals, i per crear consciència sobre les expressions i el patrimoni culturals i la seva diversitat, al mateix temps que es posa en relleu la importància del respecte pels drets humans.
  - Donar suport a la creació de sistemes d'avaluació més eficaços per a l'EDS i l'ECM destinats a mesurar els resultats cognitius, socioemocionals i comportamentals de l'aprenentatge, utilitzant eines existents i d'eficàcia comprovada quan sigui possible, identificant els casos en què calen noves eines i procurant que hi participin una gran quantitat de països i regions, tot això tenint en compte la tasca de l'Institut d'Estadística de la UNESCO (IEU) i altres aliats.
  - Promoure un enfocament interdisciplinari i, si cal, de diverses parts interessades, per integrar l'EDS i l'ECM en tots els nivells i en totes les formes d'educació, entre altres coses mitjançant l'educació i formació sobre drets humans i fomentant una cultura de pau i no-violència.

¹⁴ Ratificat per la Conferència General de la UNESCO (resolució 37 C/12) i reconegut per l'Assemblea General de les Nacions Unides (A/RES/69/211) com a seguiment del Decenni de les Nacions Unides de l'EDS.

Mitjans d'aplicació

Fita 4.a:

Construir i adequar instal·lacions educatives que tinguin en compte les necessitats dels infants i les persones amb discapacitat i les diferències de gènere i que ofereixin entorns d'aprenentatge segurs, no violents, inclusivament i eficaços per a tothom.

64.

Aquesta fita aborda la necessitat de comptar amb instal·lacions adequades i entorns segurs i integradors que facilitin un aprenentatge per a tothom, independentment de les circumstàncies o les discapacitats.¹⁵ Un entorn d'aprenentatge de qualitat és essencial per donar suport a tots els educands, docents i altre personal educatiu. Tot entorn d'aprenentatge ha de ser accessible per a tothom i comptar amb els recursos i la infraestructura que permetin garantir que les classes siguin d'una mida raonable i hi hagi instal·lacions sanitàries. Tot i que el percentatge mitjà d'escoles primàries amb serveis de sanejament adequats va augmentar del 59 % el 2008 al 68 % el 2012 en 126 països en desenvolupament, només una de cada dues escoles complia aquesta norma en 52 dels països menys avançats i la resta de països d'ingressos baixos.^[xxxv]

65.

Assegurar que les nenes i les dones se sentin segures en els seus entorns d'aprenentatge és clau perquè la seva educació no s'aturi.^[xxxvi] L'arribada de la pubertat fa que les nenes siguin més vulnerables a la violència, l'assetjament, la coerció i l'abús sexuals. La violència per raó de gènere a l'escola és un obstacle considerable en l'educació de les nenes. Molts infants estan exposats continuament a la violència a les escoles: aproximadament 246 milions de nenes i nens pateixen assetjament i abusos a les escoles i als seus entorns cada any.^[xxxvii] En dos terços dels països en què hi ha disparitat entre sexes en el cicle inicial d'educació secundària, són les nenes les que es veuen desfavorides.^[xxxviii] La manca de lavabos privats i d'accés a compreses, així com l'estigmatització relativa a la higiene quan les nenes comencen a menstruar, poden repercutir negativament en la seva educació, atès que n'incrementen les taxes d'absentisme i en frenen el rendiment educatiu. De la mateixa manera, no tenir en compte els drets i les necessitats dels infants, els joves i els adults amb discapacitat limita en gran mesura la seva participació en l'educació.

¹⁵ Cal assenyalar que s'han elaborat conceptes d'entorns d'aprenentatge segurs i integradors fent ús de les normes mínimes de l'INEE i la llista de verificació de les escoles amigues de la infància de l'UNICEF.

66.

Estratègies indicatives:

- Instaurar polítiques integrals, polifacètiques i cohesives que tinguin en compte les qüestions de gènere i de discapacitat, i promoure normes i sistemes que garanteixin que les escoles siguin segures i lliures de violència.
- Aplicar polítiques i estratègies per protegir de la violència els educands, els docents i el personal en el marc de les escoles lliures de violència i, en zones de conflicte armat, comprometre's a favor del dret internacional humanitari, que protegeix les escoles com a objectius civils, i complir-lo, així com exigir responsabilitat en cas de violació d'aquest dret, tot això en la implementació de l'ODS 4-Educació 2030.
- Vetllar perquè totes les institucions siguin segures i tinguin aigua, electricitat, lavabos separats per a homes i dones que estiguin en bon estat i siguin accessibles, aules apropiades i segures i materials d'aprenentatge i tecnologia adequats.
- Assegurar que es reparteixin els recursos de manera equitativa entre les escoles i centres d'aprenentatge afavorits i desafavorits des d'un punt de vista socioeconòmic.
- Posar àmpliament a disposició espais i entorns per a l'aprenentatge i l'educació no formal i d'adults, incloses xarxes de centres i espais comunitaris d'aprenentatge i accés a recursos basats en les TIC com a elements fonamentals de l'aprenentatge al llarg de la vida.

Fita 4.b:

D'aquí al 2020, augmentar considerablement a escala global el nombre de beques disponibles per als països en desenvolupament, sobretot per als països menys avançats, els petits estats insulars en desenvolupament i els països africans, perquè els seus estudiants puguin matricular-se en programes d'educació superior, inclosos programes de formació professional i programes tècnics, científics, d'enginyeria i de tecnologia de la informació i les comunicacions, en països desenvolupats i altres països en desenvolupament.

67.

Els programes de beques poden complir una funció essencial oferint oportunitats als joves i als adults que, en cas contrari, no es podrien permetre continuar els estudis. També contribueixen considerablement a la internacionalització de l'educació terciària i els sistemes de recerca, especialment als països menys avançats. Poden promoure l'accés al coneixement global i reforçar les capacitats de transferir i adaptar el coneixement i la tecnologia als contextos locals. Els anys 2010 i 2011, es va destinar una ajuda mitjana anual de 3.200 milions de dòlars nord-americans a sufragar beques i despeses corresponents als estudiants, quantitat equivalent a una quarta part de la suma total d'ajuda a l'educació.^[xxxxix]

Aquesta despesa pot ser vital per enfortir les aptituds de la població activa als països d'ingressos baixos, però majoritàriament se'n beneficien països d'ingressos mitjans-alts. Per exemple, el finançament total per sufragar beques i despeses escolars que van rebre anualment només cinc països d'ingressos mitjans va ser equivalent a l'import total de les ajudes directes a l'educació bàsica per als 36 països d'ingressos baixos els anys 2010 i 2011. Quan els països desenvolupats ofereixin beques a alumnes de països en desenvolupament, caldrà procurar que contribueixin a reforçar les capacitats del país en desenvolupament. Malgrat reconèixer la importància de les beques, s'encoratja els països donants a incrementar altres formes de suport a l'educació.

68.

De conformitat amb la importància que tenen per a l'ODS 4-Educació 2030 l'equitat, la inclusió i la qualitat, les beques s'hauran de destinar, amb total transparència, a joves de mitjans desfavorits. Sovint les beques es restringeixen a àmbits concrets, com les ciències, la tecnologia, l'enginyeria, les TIC, la formació de docents i els programes professionals. Caldrà posar un èmfasi especial a atorgar beques a les nenes i les dones per cursar estudis en els àmbits de les ciències, la tecnologia, l'enginyeria i les matemàtiques (STEM).

69.

Estratègies indicatives:

- Garantir que els mecanismes, els programes i les polítiques relatius als programes internacionals de beques reflecteixin els contextos, les prioritats i els plans nacionals de desenvolupament i se centrin a enfortir els recursos humans en els àmbits en què sigui més necessari.
- Donar totes les oportunitats d'obtenció de beques, amb total transparència, a noies i nois d'entorns desfavorits. Vetllar perquè totes les oportunitats d'obtenció de beques per a joves desfavorits es promoguin de manera transparent, a fi que els joves puguin prendre decisions fonamentades, i estiguin formulades per protegir-ne la condició jurídica i els drets.
- Elaborar programes conjunts entre universitats del país d'origen i el país receptor per tal de motivar els estudiants a tornar al seu país, així com altres mecanismes per prevenir la "fuga de cervells" (l'emigració de persones altament qualificades) i fomentar el "guany de cervells".
- Crear beques al país d'origen per augmentar el nombre i les categories dels beneficiaris, tant al país receptor com al mercat laboral local.

Fita 4.c:

D'aquí al 2030, augmentar considerablement l'oferta de docents qualificats mitjançant, entre d'altres, la cooperació internacional per a la formació de docents als països en desenvolupament, especialment als països menys avançats i als petits estats insulars en desenvolupament.

70.

Els docents són la clau per a l'èxit de l'agenda de l'ODS 4-Educació 2030 en la seva totalitat, i per tant aquesta fita és essencial. Requereix atenció urgent, a un termini més curt, ja que l'escassetat i la distribució desigual dels docents amb formació professional empitjora la bretxa de l'equitat en l'educació, especialment en les zones desfavorides. Atès que els docents són indispensables per a una educació de qualitat, caldrà assegurar que se'ls confereixi independència, que la seva incorporació i remuneració siguin adequades, que estiguin motivats, que posseeixin qualificacions professionals i que rebin suport en el marc de sistemes dotats de recursos suficients, eficaços i ben administrats.

71.

D'aquí al 2030 caldran 3,2 milions de docents addicionals per aconseguir la universalitat de l'educació primària^[xii] i 5,1 milions més en el cas del cicle inicial d'educació secundària.^[xiii] A més, caldrà substituir els docents que es jubilin entre el 2015 i el 2030. D'altra banda, en un terç dels països de què es disposa de dades, menys del 75 % dels professors d'escola primària van ser capacitats d'acord amb les normes nacionals.^[xiv] Les decisions passades d'abaixar el nivell quan hi havia escassetat de docents han contribuït a intensificar la tendència de tenir personal no qualificat i sense la preparació necessària a les aules. La manca i/o la inadequació d'un desenvolupament professional continu i de suport per als docents, així com de normes nacionals per a la professió docent, són

els factors principals que empobreixen la qualitat dels resultats de l'aprenentatge. Els sistemes educatius d'èxit que garanteixen la qualitat i l'equitat s'han centrat en un desenvolupament professional continu que afavoreix l'aprenentatge i la millora dels mateixos docents al llarg de les seves carreres.

72.

Els docents també tenen drets socioeconòmics i polítics, entre els quals, el d'aspirar a treballar en condicions dignes i rebre una remuneració adequada. Els governs han de convertir l'educació en una professió atractiva que es triï com a primera opció i en què la formació i el desenvolupament siguin continus, per a la qual cosa cal millorar l'estatus professional i les condicions de treball dels professors i oferir-los més suport; així mateix, els governs han d'enfortir els mecanismes de diàleg polític amb les organitzacions de docents.

73.

Finalment, els docents contribueixen considerablement a millorar els resultats de l'aprenentatge dels estudiants, amb el suport dels directores de les institucions, les autoritats governamentals i les comunitats. Hi ha proves fefaents que demostren que els docents estan oberts al canvi i disposats a aprendre i créixer al llarg de les seves carreres. Alhora, necessiten temps i espai per prendre més la iniciativa de treballar amb els seus col·legues i els directores de les institucions, així com per aprofitar les oportunitats de desenvolupament professional.

74.

Estratègies indicatives:

- Formular estratègies que tinguin en compte la perspectiva de gènere per atraure els millors candidats, i els més motivats, a l'educació i vetllar perquè se'ls enviï on són més necessaris. Això inclou polítiques i mesures legislatives per fer més atractiva la professió docent per al personal actual i potencial que millorin les condicions de treball, garanteixin prestacions de seguretat social i assegurin que els sous dels docents i la resta de personal educatiu siguin almenys comparables als que es paguen en altres llocs que requereixen qualificacions similars o equivalents.
  - Examinar, analitzar i millorar la qualitat de la formació dels docents (prèvia i durant l'ocupació) i oferir a tots ells una educació de qualitat prèvia a l'ocupació i un desenvolupament i suport professionals permanents.
  - Elaborar un marc de qualificacions per als docents, els formadors de docents, els supervisors de docents i els inspectors.
  - Formular i aplicar polítiques de gestió del personal docent inclusives, equitatives i que tinguin en compte la perspectiva de gènere, que hauran de comprendre la incorporació, la formació, l'assignació, la remuneració, el desenvolupament professional i les condicions laborals;
- i millorar tant l'estatus dels docents i educadors com la qualitat de l'educació.
- Permetre als docents adquirir aptituds tecnològiques adequades per utilitzar les TIC i les xarxes socials, així com competències bàsiques en matèria de mitjans de comunicació i d'anàlisi crítica de les fonts, i capacitar-los sobre com respondre a les necessitats educatives especials de certs alumnes.
  - Desenvolupar i implementar sistemes eficaços de retroalimentació com a suport addicional al bon ensenyament i desenvolupament professional dels docents, que garanteixin que la formació repercuti positivament en la seva tasca.
  - Enfortir la direcció de les escoles per tal de millorar l'ensenyament i l'aprenentatge.
  - Crear o reforçar mecanismes per a un diàleg social institucionalitzat amb docents i les seves organitzacions representatives, vetllant perquè participin de ple en la formulació, l'aplicació, el seguiment i l'avaluació de la política educativa.

Indicadors

75.

Es proposen indicadors de quatre nivells:

- **Globals:** un petit conjunt d'indicadors comparables en el pla global per a tots els ODS, inclòs l'ODS 4 sobre educació, formulats per mitjà d'un procés de consulta liderat per la Comissió d'Estadística de les Nacions Unides per supervisar els avenços cap a l'assoliment de les fites connexes.
- **Temàtics:** un conjunt més ampli d'indicadors comparables en el pla global, proposats per la comunitat educativa per fer un seguiment més complet de les fites sobre l'educació als països. S'hi inclouran els indicadors globals.
- **Regionals:** indicadors addicionals que es podrien elaborar per tenir en compte contextos regionals específics i prioritats rellevants en matèria de polítiques, per a conceptes que es prestin menys a una comparació global.
- **Nacionals:** indicadors seleccionats o formulats pels països per prendre en consideració els seus contextos nacionals i adaptar-se als seus sistemes, plans i polítiques d'educació.

76.

L'Annex II conté un seguit d'indicadors temàtics elaborats pel Grup Consultiu Tècnic després d'una àmplia consulta pública. Es basen en cinc criteris: rellevància, alineament als conceptes de la fita, possibilitat de recopilar dades als països de manera periòdica (tot i que no necessàriament anual), facilitat de comunicar a un públic global, i claredat. En el cas d'algunes fites, ja hi ha disponibles indicadors precisos per a un gran nombre de països. En el cas d'altres fites, encara cal fer una feina considerable per elaborar metodologies relatives als indicadors o reforçar la capacitat dels països de recopilar i utilitzar dades. Concretament, calen més esforços nacionals i globals per satisfer les bretxes pel que fa a la quantificació de l'equitat i la inclusió (per a això és essencial el desglossament de dades per grups de població i grups vulnerables), així com de la qualitat i els resultats de l'aprenentatge. Es durà a terme un seguiment d'aquests indicadors en funció de la seva rellevància, sobre la base del context, la capacitat i la disponibilitat de les dades del país.

III. Modalitats d'aplicació

77.

La implementació de l'ODS 4-Educació 2030 requerirà mecanismes nacionals, regionals i globals de governança, rendició de comptes, coordinació, supervisió, seguiment i examen, presentació d'informes i avaluació. Així mateix, es requeriran estratègies propícies, especialment relacionades amb les aliances i el finançament. **L'objectiu central dels mecanismes d'implementació de l'ODS 4-Educació 2030 és donar suport a les activitats liderades pels països.** Per ser més eficaços, aquests mecanismes seran integradors, participatius i transparents. A més, en la mesura del possible, es basaran en altres mecanismes ja existents.

Governança, rendició de comptes i aliances

78.

L'ODS 4-Educació 2030 s'inscriu sobretot en el pla nacional. Els **governos** són els principals responsables de fer complir el dret a l'educació, i tenen un paper essencial de garants d'una governança i un finançament de l'educació pública eficients, equitatius i eficaços. Han de mantenir el lideratge polític en l'educació i guiar el procés de contextualització i implementació de l'objectiu i les fites de l'ODS 4-Educació 2030, sobre la base de les experiències i prioritats nacionals, vetllant alhora perquè tingui lloc un procés transparent i integrador en què participin altres aliats clau. La funció de l'estat és

vital pel que fa a la regulació de normes, la millora de la qualitat i la reducció de les disparitats entre les regions, comunitats i escoles. Quan correspongui, els governs han d'emmarcar la planificació de l'educació en la reducció de la pobresa, les estratègies de desenvolupament sostenible i la resposta humanitària, garantint al seu torn que les polítiques s'ajustin a les obligacions jurídiques dels governs de respectar, protegir i fer realitat el dret a l'educació.

79.

En els 15 anys que falten fins al 2030, s'espera que els processos de presa de

decisions siguin més democràtics i que les veus i prioritats dels ciutadans es reflecteixin en la formulació i aplicació de les polítiques educatives en tots els nivells. La planificació, l'aplicació i el seguiment poden beneficiar-se del suport d'aliances sòlides i polifacètiques que reuneixin tots els interessats clau, les possibles contribucions i iniciatives dels quals es descriuen més endavant. Les aliances en tots els nivells han de guiar-se pels principis d'un diàleg sobre polítiques obert, integrador i participatiu, juntament amb una rendició de comptes mútua, transparència i sinergies. La participació ha de començar amb el compromís de les famílies i comunitats de reforçar la transparència i garantir una bona gestió de l'administració de l'educació.

Una responsabilitat més gran en el pla escolar podria sumar eficàcia a la prestació de serveis.

80.

Les organitzacions de la societat civil, incloses coalicions i xarxes representatives i àmplies, desenvolupen papers essencials. Cal obtenir el seu compromís i col·laboració en totes les etapes, des de la planificació fins al seguiment i l'avaluació, institucionalitzant-ne i garantint-ne la participació. Les organitzacions de la societat civil poden promoure la mobilització social, sensibilitzar el públic i fer possible que s'escolti la veu dels ciutadans (especialment els que són víctimes de discriminació) en la formulació de polítiques; crear enfocaments innovadors i complementaris que contribueixin a avançar en l'assoliment del dret a l'educació, particularment per als grups més exclosos; i reunir i compartir l'evidència obtinguda de la pràctica, de les

avaluacions dels ciutadans i de la recerca, per tal de fonamentar un diàleg estructurat sobre polítiques, assignant als governs la responsabilitat del subministrament, fent un seguiment dels progressos, duent a terme activitats de promoció basades en l'evidència, controlant les despeses i garantint la transparència de la governança i dels processos pressupostaris de l'educació.

81.

Els docents i educadors, i les seves organitzacions, són aliats fonamentals per dret propi i han de participar en totes les fases de la formulació de polítiques, la planificació, l'aplicació i el seguiment. Els docents i el personal educatiu de suport poden:

- aprofitar la seva professionalitat i el seu compromís per assegurar que els alumnes aprenguin;
- posar les realitats de les aules a primera fila del diàleg, la formulació i la planificació sobre polítiques i crear un pont entre les polítiques i la pràctica, contribuint amb les seves experiències com a professionals i les seves idees i coneixements col·lectius a l'elaboració de polítiques i estratègies globals;
- promoure la inclusió, la qualitat i l'equitat i millorar els plans d'estudi i la pedagogia.

82.

El sector privat, les organitzacions filantròpiques i les fundacions

poden complir una funció important si utilitzen la seva experiència, enfocaments innovadors, experiència empresarial i recursos financers per enfortir l'educació pública. Poden afavorir l'educació i el desenvolupament mitjançant aliances de diverses parts interessades i inversions i contribucions que siguin transparents, s'ajustin a les prioritats locals i nacionals, respectin l'educació com a dret humà i no agreugin les desigualtats. A més a més, poden:

- mobilitzar recursos addicionals per a l'educació pública, entre altres coses pagant impostos justos, i assignar aquests recursos a àmbits prioritaris;
- ajudar els planificadors de l'educació i la capacitació pràctica a comprendre les tendències del mercat laboral i les necessitats en matèria de qualificacions, la qual cosa facilita la transició de l'escola a la feina, i promoure enfocaments innovadors per assumir els reptes que planteja l'educació;
- multiplicar les oportunitats que ofereix l'educació integradora oferint serveis i activitats addicionals per arribar als més marginats, dins el marc de normes i criteris regulats per l'estat.

83.

La **comunitat de recerca** pot fer una contribució important a favor del desenvolupament de l'educació en general i del diàleg sobre polítiques en particular i pot:

- dur a terme investigacions aplicables a les polítiques, inclosa la recerca activa, per facilitar l'assoliment de les fites i posar a disposició dels encarregats de la

formulació de polítiques coneixements sobre educació en un format que en permeti l'ocupació;

- crear capacitats sostenibles locals i nacionals per a la investigació qualitativa i quantitativa;
- ajudar a fer un seguiment dels progressos, proposar opcions o solucions i identificar millors pràctiques innovadores, redimensionables i transferibles.

84.

Els **joves**, els estudiants i les seves organitzacions són aliats clau amb coneixements específics i únics, i un dels principals grups destinataris de l'ODS 4-Educació 2030. Per tant, són els més indicats per determinar els requisits per millorar l'aprenentatge, com a educands actius i responsables. Cal desplegar esforços per garantir la representació i participació actives. Els joves poden:

- encoratjar els governs i altres aliats a implementar cicles educatius per als joves comptant amb el seu assessorament, especialment el dels vulnerables i marginats, amb vista a respondre millor a les seves necessitats i aspiracions;
- contribuir a formular polítiques que promoguin sistemes educatius rellevants i amb capacitat de reacció i facilitin la transició de l'educació i formació a una vida adulta i una ocupació dignes;
- participar en el diàleg intergeneracional, defensant amb raons que es reconegui que els infants, els adolescents i els joves, en especial les nenes i les dones joves, són titulars de drets i interlocutors vàlids en la política i la pràctica educatives en tots els nivells.

85.

L'èxit de l'ODS 4-Educació 2030 dependrà d'un esforç col·lectiu. Caldrà crear o ampliar marcs legals i polítics que promoguin tant la rendició de comptes i la transparència com una governança participativa i aliances coordinades en tots els nivells i intersectorials, defensant el dret de totes les parts interessades a participar. És indispensable que tots els aliats adoptin la visió comuna de l'ODS 4-Educació 2030 descrita en aquest Marc d'Acció i que rendeixin comptes al respecte. Així doncs, les organitzacions multilaterals hauran de respondre davant els seus estats membres; els ministeris d'educació i altres ministeris connexos hauran de respondre davant els ciutadans; els donants, davant els governs nacionals i els ciutadans; i les escoles i els docents, davant la comunitat educativa i, de manera més general, davant els ciutadans.

Una coordinació eficaç

86.

Encara que siguin els ministeris d'educació els que liderin la implementació de l'ODS sobre educació i les fites relacionades amb aquest àmbit d'altres ODS en el pla nacional, cal un enfocament de l'educació "del govern en el seu conjunt". Vista la funció de l'educació per construir societats del coneixement i frenar les desigualtats creixents, així com de l'èmfasi renovat de la nova agenda de l'educació en l'aprenentatge al llarg de la vida, cal enfortir el lideratge, la coordinació i les sinergies dins dels governs pel que fa al desenvolupament de l'educació i la seva integració en marcs més amplis de desenvolupament socioeconòmic. Les mesures adoptades pels països impulsaran el canvi; tanmateix, els governs no podran assolir l'ambició objectiu d'educació per si sols. Necessitaran el suport de totes les parts interessades, incloses les no estatals. Els **governos** han de crear mecanismes adequats i reforçar els que ja existeixen perquè siguin la font d'informació principal per al procés

de seguiment regional i global, amb el suport de les Nacions Unides. A més, han d'establir procediments per orientar, coordinar i fomentar intervencions a favor del desenvolupament de l'educació, en diversos nivells i sectors, vetllant per una veritable participació de totes les parts interessades en la planificació, l'aplicació i el seguiment de polítiques i estratègies educatives. D'altra banda, a fi de garantir que els països s'apropiïn del procés, han de coordinar tota l'assistència externa que ofereixin els organismes coordinadors i altres organismes multilaterals i bilaterals.

87.

Al mateix temps, els esforços col·lectius regionals i subregionals són essencials per a l'èxit de l'adaptació i el compliment de l'ODS 4-Educació 2030 en els àmbits nacional i regional. La cooperació regional i subregional s'emmarcarà en processos i mecanismes regionals més amplis per a la coordinació i el seguiment de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible. Caldrà basar-se en les aliances, els marcs

i els mecanismes eficaços i eficients ja existents, així com en d'altres de nous creats per fomentar una col·laboració, cooperació, coordinació i seguiment regionals sòlids pel que fa a l'execució de l'agenda de l'educació. Aquest procés pot comprendre la creació d'indicadors regionals quan sigui rellevant i apropiat. Entre les estratègies i els marcs regionals existents i previstos hi figuren l'Agenda 2063 de la Unió Africana; l'Àfrica que volem i l'Estratègia Continental d'Educació per a l'Àfrica 2016-2025; l'Estratègia sobre Educació de l'Organització Àrab per a l'Educació, la Cultura i les Ciències; l'Estratègia Europa 2020 de la Unió Europea; el Marc sobre Competències per a la Cultura Democràtica i el Diàleg Intercultural del Consell d'Europa; el Projecte Regional d'Educació per a l'Amèrica Llatina i el Carib; i *Community Vision 2025* de l'Associació de Nacions del Sud-est Asiàtic. Es podrien definir les funcions i activitats específiques dels mecanismes regionals el 2016, partint dels resultats de les conferències regionals ministerials sobre l'educació després del 2015.

88.

La cooperació entre els organismes coordinadors de l'ODS 4-Educació 2030 (**la UNESCO, el PNUD, l'UNFPA, l'ACNUR, l'UNICEF, ONU Dones, el Banc Mundial i l'OIT**), les organitzacions regionals i intergovernamentals i les comunitats regionals i subregionals contribuirà a afrontar els reptes comuns de manera coherent. La UNESCO, a través de les seves oficines regionals i juntament amb els organismes coordinadors de l'ODS 4-Educació 2030, seguirà promovent l'intercanvi de coneixements i de polítiques i pràctiques eficaços entre les regions. La Plataforma Interregional per a l'Educació

i la Formació en Matèria de Drets Humans també contribuirà a assolir aquest propòsit.

89.

La coordinació regional integradora i eficaça se centrarà en aspectes com la recopilació de dades i la supervisió, inclosos les revisions creuades entre països; l'aprenentatge mutu i l'intercanvi de bones pràctiques; la formulació de polítiques; el diàleg i els partenariats amb tots els aliats rellevants; les reunions formals i actes d'alt nivell; les estratègies regionals de comunicació; la promoció i la mobilització de recursos; l'enfortiment de capacitats; i la implementació de projectes conjunts.

90.

Tot i que els governs són els principals garants de l'èxit de l'aplicació, el seguiment i l'examen del programa dels ODS, **l'Organització de les Nacions Unides** té la responsabilitat concreta de coordinar l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible en el pla global, sota l'atenta supervisió i orientació dels seus estats membres. Per tal d'estar "preparada per complir la seva missió" de portar a la pràctica la nova agenda per al desenvolupament, aquesta organització ha de promoure la cooperació i la col·laboració entre els seus organismes per poder vincular de manera coherent les dimensions normativa i operativa de la seva tasca.

91.

Els organismes coordinadors de l'ODS 4-Educació 2030, especialment la UNESCO, així com altres aliats, inclosa l'Aliança Mundial per a l'Educació com a plataforma de finançament de diverses

parts interessades, donaran suport de manera individual i col·lectiva als països en l'aplicació de l'ODS 4-Educació 2030, mitjançant assessorament tècnic, reforç de capacitats nacionals i regionals i suport financer, i ajudaran a fer-ne el seguiment, tenint en compte els seus mandats i avantatges comparatius respectius, de manera complementària.

92.

La **UNESCO**, com a organisme especialitzat de les Nacions Unides de l'esfera de l'educació, seguirà complint el mandat que se li ha encomanat de dirigir i coordinar l'agenda de l'ODS 4-Educació 2030, particularment de les maneres següents:

- duent a terme activitats de promoció per donar suport al compromís polític;
- enfortint les capacitats;
- facilitant el diàleg sobre polítiques, l'intercanvi de coneixements i l'elaboració de normes, i oferint assessorament sobre polítiques;
- promovent la cooperació Sud-Sud i triangular;
- supervisant el progrés cap a l'assoliment de les fites d'educació, especialment per mitjà de la tasca de l'IEU i de l'Informe de seguiment de l'educació al món;
- reunint les parts interessades globals, regionals i nacionals per guiar l'execució de l'agenda de l'ODS 4-Educació 2030;
- servint de centre d'enllaç per a l'educació en el marc global de l'estructura de coordinació de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible.

La UNESCO en el seu conjunt, incloses les seves oficines fora de la seu, instituts, xarxes i plataformes competents, actuarà en favor de l'aplicació de l'ODS 4-Educació 2030.

93.

El mecanisme global de coordinació de l'ODS 4-Educació 2030, que funciona dins de l'estructura més àmplia de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible, comprèn totes les estructures i processos rellevants, com el Comitè de Direcció de l'ODS-Educació 2030, les Reunions Mundials sobre Educació, reunions regionals i la Consulta Col·lectiva de les Organitzacions no Governamentals (CCONG). A les Reunions Mundials sobre Educació s'examinarà el mecanisme de coordinació, que s'adaptarà segons convingui.

94.

Per tal d'aconseguir una coordinació global sòlida, la UNESCO convocarà un **Comitè de Direcció de l'ODS-Educació 2030 (CD de l'ODS-Educació 2030)**, format per diverses parts interessades, que funcionarà dins de l'estructura més àmplia de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible. El Comitè de Direcció donarà suport als estats membres i als aliats per a l'assoliment de l'ODS 4-Educació 2030. A aquest fi, entre d'altres, proporcionarà orientació estratègica, avaluarà els progressos sobre la base de l'Informe de seguiment de l'educació al món i formularà recomanacions a la comunitat educativa sobre les prioritats clau i les iniciatives catalítiques per aconseguir els objectius de la nova agenda; així mateix, s'encarregarà de la supervisió i promoció d'un finançament apropiat i fomentarà l'harmonització i coordinació de les activitats dels aliats. El Comitè de Direcció de l'ODS-Educació 2030 es reunirà almenys un cop l'any.

El Comitè de Direcció de l'ODS-Educació 2030 estarà integrat per:

- els estats membres, que en constituïran la majoria, amb tres representants dels estats membres per cadascun dels sis grups regionals i un representant dels països del Grup E-9, d'acord amb un sistema de rotació;
- la UNESCO, l'UNICEF i el Banc Mundial, cada un amb un lloc permanent, i un representant dels altres organismes coordinadors (el PNUD, l'ACNUR, l'UNFPA, ONU Dones i l'OIT), d'acord amb un sistema de rotació;
- un representant de l'Aliança Mundial per a l'Educació;
- dos representants de les ONG, d'acord amb un sistema de rotació;
- un representant de les organitzacions docents;
- un representant de l'OCDE, en virtut de la seva condició d'organització internacional de cooperació i la seva funció en l'estructura de l'ajuda mundial pel que fa a l'ajuda oficial per al desenvolupament (AOD), un representant de les organitzacions regionals de cadascuna de les sis regions, que elegirà cada regió, amb l'opció d'instaurar una representació rotativa. El representant de l'Amèrica Llatina i el Carib serà de l'Organització d'Estats Iberoamericans per a l'Educació, la Ciència i la Cultura.

Tots els membres seran designats pels interessats respectius, als quals representaran i retransmetran comptes. La rotació tindrà lloc cada dos anys. D'altra banda, es crearà un grup rotatiu de membres aliats per garantir l'equilibri regional del Comitè de Direcció, que estarà format per representants del sector privat, fundacions i organitzacions de joves i estudiants.

Els membres associats participaran en les reunions en qualitat d'observadors, per invitació del Comitè de Direcció. Aquest últim també podrà crear grups especials temàtics d'experts, de durada limitada, perquè ofereixin assessorament tècnic per a la seva tasca, i/o basar-se en la feina d'altres grups ja existents. La UNESCO exercirà les funcions de secretaria del Comitè de Direcció de l'ODS-Educació 2030.

95.

La UNESCO organitzarà reunions mundials periòdiques sobre educació, d'acord amb les dates de les reunions del Fòrum Polític d'Alt Nivell sobre el Desenvolupament Sostenible i amb l'assessorament del Comitè de Direcció de l'ODS-Educació 2030, per tal d'examinar els avenços aconseguits en relació amb l'agenda de l'ODS 4-Educació 2030 i d'informar sobre els resultats als mecanismes globals mundials competents de seguiment i examen dels ODS. Tots els estats membres i altres parts interessades que formin part del mecanisme de coordinació participaran en les Reunions Mundials sobre Educació. Així mateix, se celebrarà una reunió d'alt nivell paral·lelament a la reunió de la Conferència General de la UNESCO. Aquestes reunions seran complementades per d'altres de regionals, les dates de les quals les decidiran, en cada regió, els estats membres i altres interessats.

96.

La UNESCO seguirà promovent el diàleg, la reflexió i les aliances amb ONG especialitzades i la societat civil, inclosa la CCONG, com a part integral del mecanisme mundial de coordinació, partint de l'experiència prèvia i tenint en compte el caràcter més ambiciós de la nova agenda.

Monitoratge, seguiment i revisió de polítiques basades en evidències

97.

El seguiment i la revisió basats en polítiques, sistemes i eines sòlids de supervisió, presentació d'informes i avaluació són essencials per a l'assoliment de l'ODS 4-Educació 2030. Per supervisar la qualitat de l'educació, es requereix un enfocament multidimensional que inclogui el disseny, les aportacions, el contingut, els processos i els resultats del sistema. Atès que els responsables principals del seguiment són els països, hauran de crear mecanismes eficaços de seguiment i rendició de comptes, adaptats a les prioritats nacionals, amb l'assessorament de la societat civil. També hauran de desplegar esforços encaminats a aconseguir un consens més ampli en el pla global pel que fa a les normes de qualitat i els resultats de l'aprenentatge específics que s'hauran d'assolir en el curs de la vida (des del desenvolupament de la primera infància fins a l'adquisició de competències en l'edat adulta) i a la millor manera d'avaluar-los. D'altra banda, els països han de procurar millorar la qualitat i puntualitat dels informes. És important que tothom pugui tenir lliure accés a la informació i les dades. Els exàmens a escala regional i global es nodriran de les dades, la informació i els resultats dels països provinents de mecanismes existents de presentació d'informes, així com de noves fonts de dades segons convingui.

98.

Amb vista a millorar l'avaluació i el seguiment de la qualitat, l'equitat i la inclusió, caldrà dirigir els esforços a enfortir la capacitat dels governs de desglossar les dades adequadament i utilitzar-les eficaçment per a la planificació i la formulació de polítiques. Els aliats, en estreta cooperació amb l'IEU i altres institucions competents, han de prestar un suport directe i específic als estats membres per reforçar les capacitats rellevants d'avaluació i seguiment. L'IEU facilitarà l'intercanvi de les pràctiques recomanades per tal de consolidar els sistemes de dades dels països, especialment dels països africans, els països menys avançats, els països en desenvolupament sense litoral, els petits estats insulars en desenvolupament i els països d'ingressos mitjans. Caldrà fer esforços per integrar els marcs de qualitat en els plans nacionals d'educació i enfortir les capacitats dels països relatives a supervisar l'equitat, la inclusió i els resultats de l'aprenentatge.

99.

La supervisió a escala global és un component fonamental de les mesures internacionals i regionals destinades a millorar l'anàlisi i la gestió de coneixements. De conformitat amb la recomanació del Secretari General de les Nacions Unides, s'intensificaran els esforços per harmonitzar la presentació d'informes sobre els ODS

amb el lliurament d'informes als diferents òrgans creats en virtut de tractats sobre drets humans que s'emmarquen en l'esfera de l'educació. Aquests informes nacionals oficials, que sovint reflecteixen les contribucions de la societat civil, ofereixen una perspectiva important sobre la condició del dret a l'educació.

100.

Tenint en compte la importància d'harmonitzar el seguiment i la presentació d'informes, l'IEU seguirà sent la font oficial de dades comparables entre països sobre educació. Continuarà elaborant indicadors internacionals de seguiment a partir del seu estudi anual sobre educació i altres fonts de dades que garanteixen la comparabilitat internacional per a més de 200 països i territoris. A més de recopilar dades, l'IEU col·laborarà amb els seus aliats per desenvolupar indicadors, enfocaments estadístics i eines de seguiment nous per avaluar millor els progressos cap a la consecució de les fites que corresponen al mandat de la UNESCO, en coordinació amb el Comitè de Direcció de l'ODS-Educació 2030.

101.

L'Informe de seguiment de l'EPT al món es convertirà en l'Informe de seguiment de l'educació al món (Informe GEM, per les sigles en anglès). Un equip independent s'encarregarà d'elaborar-lo i la UNESCO, de presentar-lo i publicar-lo. La directora o director general de la UNESCO nomenarà el cap de l'equip. Es posarà èmfasi a mantenir l'equilibri geogràfic del seu Consell Assessor. L'Informe GEM serà el mecanisme de seguiment i presentació

d'informació sobre l'ODS 4 i els aspectes relacionats amb l'educació d'altres ODS, tenint en compte el mecanisme global que es crearà per dur a terme el seguiment i examen de l'execució de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible. Així mateix, informarà sobre la implementació d'estratègies nacionals i internacionals orientades a ajudar tots els aliats rellevants a donar compte dels seus compromisos, com a part del seguiment i l'avaluació globals dels ODS.

102.

Es milloraran en una mesura més gran la recopilació, anàlisi i ocupació de les dades promovent una "revolució de les dades" basada en les recomanacions del Grup Assessor d'Experts Independents del Secretari General de les Nacions Unides sobre la Revolució de les Dades per al Desenvolupament Sostenible.¹⁶ Per tal de satisfer les bretxes actuals en matèria de dades, els organismes han de refermar la coordinació, entre altres coses enfortint els grups interinstitucionals existents i creant-ne de nous; això permetrà formular metodologies harmonitzades per obtenir estimacions comunes basades en les dades disponibles, al mateix temps que es creïn noves fonts de dades comparatives, segons sigui necessari. Els països i organismes hauran de millorar i normalitzar les dades sobre la mobilització de recursos interns i altres fonts de finançament de l'educació, incloses les contribucions de les llars. Els països i organismes també aprofitaran la seva participació en els mecanismes proposats per seguir establint normes, enfortint capacitats, recopilant informació necessària i compartint dades.

¹⁶ Les recomanacions principals del Grup Assessor són les següents: (1) arribar a un consens global sobre principis i normes; (2) compartir tecnologia i innovacions per al bé comú; (3) aconseguir nous recursos per al reforç de capacitats; (4) garantir el lideratge per a la coordinació i la mobilització; i (5) aprofitar alguns èxits ràpids relatius a les dades sobre els ODS.

103.

D'altra banda, és indispensable una cultura de recerca i avaluació en els àmbits nacional i internacional per extreure lliçons de l'aplicació d'estratègies i polítiques i aprofitar-les en la pràctica. En el pla nacional, els països han d'avaluar els efectes de les seves polítiques educatives en l'assoliment de les fites de l'ODS 4-Educació 2030. Hauran d'aplicar les conclusions del seguiment i la recerca per obtenir decisions eficaces de base empírica i programes orientats a l'obtenció de resultats. En el procés d'avaluació, caldrà analitzar tots els components d'un sistema educatiu per tal de compartir les lliçons, entaular un debat sobre el que funciona i oferir crítiques constructives. Entre els principis bàsics de l'enfocament de l'avaluació s'inclouen la centralitat de la qualitat de l'ensenyament i l'aprenentatge; la importància del lideratge escolar; l'equitat i la inclusió com a dimensions clau; la transparència; i la participació dels aliats en tots els nivells. En general, les activitats d'avaluació hauran de contribuir a la consecució dels objectius tant de rendició de comptes com de desenvolupament. Finalment, en el pla global, els organismes coordinadors es comprometen a avaluar l'eficàcia dels seus mecanismes de coordinació i en quina mesura els seus programes ajuden els països a implementar l'ODS 4-Educació 2030.

Finançament

104.

A la Cimera d'Oslo sobre Educació per al Desenvolupament (juliol del 2015)^(xliiii) i la Tercera Conferència Internacional sobre el Finançament per al Desenvolupament (Addis Abeba, juliol del 2015), es va afirmar que cal incrementar considerablement el finançament per aconseguir l'ODS 4. L'execució plena de l'agenda de l'ODS 4-Educació 2030 requereix un finançament sostingut, innovador i ben orientat, i acords eficaços d'aplicació, sobretot als països que estan més lluny d'aconseguir l'educació de qualitat per a tothom en tots els nivells i en les situacions d'emergència. Tot reconeixent els reptes en matèria de finançament i recursos, a la Cimera d'Oslo es va crear una comissió d'alt nivell, la Comissió Internacional sobre el Finançament de les Oportunitats per a l'Educació Mundial, com un primer

pas ferm per redinamitzar la promoció de la inversió en l'educació i eliminar el dèficit de finançament actual. Els esforços destinats a satisfer la bretxa de finançament han de començar amb el finançament intern. Alhora, les finances públiques internacionals juguen un paper important a l'hora de complementar els esforços dels països dirigits a mobilitzar recursos públics internament, sobretot en el cas dels països més pobres i vulnerables en què els recursos interns són limitats. Caldran també enfocaments alternatius i innovadors.

105.

A l'Agenda d'Acció d'Addis Abeba,^[xlv] s'encoratja els països a fixar objectius de despesa apropiats per a cadascun en matèria d'educació. Els contextos nacionals són diversos, però els indicadors internacionals i regionals següents constitueixen punts de referència fonamentals:

- assignar com a mínim entre el 4 % i el 6 % del producte interior brut (PIB) a l'educació; i/o
- assignar com a mínim entre el 15 % i el 20 % de la despesa pública a l'educació.

TA La Declaració d'Incheon es va instar a assolir aquests indicadors i es va expressar la determinació d'augmentar la despesa pública en educació en funció dels contextos nacionals. El 2012, els països van assignar, de mitjana, el 5 % del PIB i el 13,7 % de la despesa pública a l'educació.^[xlv] Els països menys avançats necessiten assolir o sobrepassar el límit més elevat d'aquests indicadors per aconseguir les fites que s'exposen en aquest Marc d'Acció. Això ho confirma també una anàlisi del que costaria aconseguir l'educació preescolar, primària i secundària universal en els països d'ingressos baixos i mitjans-baixos d'aquí al 2030, en què es preveu augmentar de 149.000 milions de dòlars nord-americans el 2012 a 340.000 milions, de mitjana, entre el 2015 i el 2030.^[xlv] L'increment necessari de la despesa es podria aconseguir de les maneres que s'exposen a continuació.

106.

Augmentar i millorar el finançament de l'educació en l'àmbit nacional. Com que els recursos interns seguiran sent la font principal de fons per a l'educació, serà necessari un compromís clar per part dels governs de proveir un finançament equitatiu que s'ajusti a les prioritats, necessitats i capacitats educatives nacionals, per tal d'avançar en l'assoliment progressiu del dret a l'educació. Els països hauran de:

- **Incrementar la despesa pública a favor de l'educació:** per a això, cal ampliar la base impositiva (en concret, suprimint els incentius fiscals perjudicials), evitar l'evasió fiscal i assignar una porció més gran del pressupost nacional a l'educació.
- **Donar prioritat als més necessitats:** els infants, els joves i els adults desfavorits, així com les nenes i les dones i les persones en zones afectades per conflictes, solen tenir les necessitats educatives més urgents, per la qual cosa caldrà dirigir a aquests grups el finançament, que haurà de tenir en compte les seves necessitats i basar-se en la comprovació empírica del que sí que funciona.
- **Enfortir l'eficiència i la rendició de comptes:** una millora de la governança i la rendició de comptes pot augmentar l'eficiència i l'ús eficaç dels recursos existents i garantir que el finançament arribi a les aules.

107.

Incrementar i millorar el finançament extern.

El 2000 la comunitat mundial va afirmar que “cap país que es comprometi seriosament amb l'Educació per a Tothom no es veurà frustrat per una manca de recursos en el seu afany d'aconseguir aquesta meta”.^[xlviii] La manca de fons no ha de posar en risc les oportunitats educatives dels milers de milions d'educands que tenen dret a rebre una educació de qualitat. Aquest compromís obté una importància encara més gran en l'agenda més ambiciosa dels ODS. Es calcula que la bretxa total anual de finançament entre els recursos interns disponibles i la suma necessària per assolir les noves fites en matèria d'educació serà de mitjana de 39.000 milions de dòlars nord-americans entre el 2015 i el 2030 als països d'ingressos baixos i mitjans-baixos. La disparitat és particularment àmplia als països d'ingressos baixos, en els quals representa el 42 % de la despesa total anual. El finançament públic internacional, inclosa l'assistència oficial per al desenvolupament (AOD), és de gran utilitat per catalitzar la mobilització addicional de recursos d'altres fons, tant públiques com privades. Així doncs, l'ajuda haurà de seguir sent una font essencial de finançament per a l'educació en els propers 15 anys si es vol assolir les fites, complementada per la contribució creixent dels països d'ingressos mitjans.^[xlviii] Per tant, caldrà que els aliats de l'àmbit de l'educació orientin els seus esforços cap a les accions següents:

- **Invertir el declivi de l'ajuda per a l'educació:** cal posar fi a la disminució de l'ajuda per a l'educació que ha tingut lloc els últims anys. És fonamental complir

tots els compromisos relatius a l'AOD, inclòs el de molts països desenvolupats d'arribar a la meta d'assignar el 0,7 % de l'ingrés nacional brut (INB) a l'AOD a favor dels països en desenvolupament i entre el 0,15 % i el 0,2 % de l'INB a favor dels països menys avançats. En funció dels seus compromisos, s'instà els països desenvolupats que encara no ho hagin fet a desplegar esforços addicionals concrets per complir la meta d'assignar el 0,7 % de l'INB a l'AOD a favor dels països en desenvolupament. Així mateix, caldrà reforçar el suport en matèria educativa que s'ofereix als països menys avançats. A això caldrà sumar-hi una tendència a incrementar l'ajuda destinada a l'educació, d'acord amb les necessitats i prioritats dels països. L'ajuda per a l'educació ha de ser previsible.

- **Consolidar l'eficàcia de l'ajut mitjançant l'harmonització i una coordinació més eficient:** els donants, els països d'ingressos mitjans i altres aliats hauran de contribuir a finançar totes les fites de l'ODS 4-Educació 2030, de conformitat amb les necessitats i prioritats de cada país, procurant estimular el finançament intern i extern a favor de l'agenda comuna. Els donants hauran de seguir adaptant la cooperació per al desenvolupament a les directrius sobre l'eficàcia de l'ajuda, garantint que estigui millor harmonitzada i coordinada i que reforci el sentit de propietat de cada país i la rendició de comptes davant dels seus ciutadans.
- **Augmentar l'equitat del finançament extern:** el finançament extern haurà d'orientar-se en una mesura més gran a donar suport als subsectors descuidats i als països d'ingressos baixos, així com

als grups vulnerables i desafavorits dels països d'ingressos mitjans. Alhora, caldrà invertir la tendència a la baixa dels fluxos d'AOD per als països d'ingressos mitjans-baixos. L'assignació dels fluxos d'ajuda oficial no ha de guiar-se únicament per l'ingrés per capita. En aquest context, és indispensable posar un èmfasi especial en les necessitats dels països vulnerables, com els petits estats insulars en desenvolupament. Els donants multilaterals i bilaterals de l'educació han de formular estratègies en cooperació amb els països receptors per determinar el tipus d'ajuda més convenient, així com els canals i les modalitats que resultin més adequats per a la seva prestació.

- **Promoure la cooperació Sud-Sud i triangular:** la cooperació Sud-Sud és un altre element fonamental de la cooperació internacional per al desenvolupament, sempre que complementi, i no substitueixi, la cooperació Nord-Sud. Atesa la creixent importància, els diferents antecedents i les particularitats de la cooperació Sud-Sud, caldria considerar-la una expressió de solidaritat entre els pobles i països del sud, basada en experiències i objectius compartits. Caldrà reforçar la cooperació triangular com a mitjà per finançar l'educació i treure profit de coneixements i experiències rellevants en la cooperació per al desenvolupament. A més, la creació del Banc de Desenvolupament dels BRICS per part del Brasil, la Xina, l'Índia, la Federació de Rússia i Sud-àfrica podria obrir noves fonts de finançament per a l'educació i contribuir a frenar la disminució de l'ajuda.

- **Incrementar la suma de l'ajuda a l'educació en situacions de conflicte i crisi:** serà impossible aconseguir una educació per a tothom sense arribar amb èxit als infants, els joves i els adults d'estats fràgils i estats afectats per conflictes i riscos naturals. Només el 2 % dels fons aconseguits mitjançant crides d'ajuda humanitària s'assignen a l'educació.^[xix] S'hauran de desplegar esforços urgents per incrementar considerablement el suport a l'educació en les respostes humanitàries i les crisis prolongades, d'acord amb les necessitats, i garantir una resposta ràpida en les situacions de conflicte i crisi. Crear sinergies entre el finançament d'activitats humanitàries i de desenvolupament, i les seves modalitats, pot reforçar l'eficàcia de cada dòlar invertit en iniciatives de recuperació i permetre respondre de manera coherent a les necessitats a curt, mitjà i llarg termini, la qual cosa contribuiria, al seu torn, a fer que els estats fràgils o afectats per conflictes trobin solucions sostenibles i a llarg termini a les crisis.
- **Ampliar i enfortir aliances existents de diverses parts interessades:** és indispensable donar suport a l'aplicació de l'agenda de l'ODS 4-Educació 2030 en la seva totalitat. S'augmentaran la inversió i la cooperació internacionals per tal d'aconseguir que tots els infants culminin amb èxit una educació de la primera infància, primària i secundària gratuïta, equitativa, inclusiva i de qualitat, entre altres coses ampliant i consolidant iniciatives de diverses parts interessades com l'Aliança Mundial per a l'Educació. D'altra banda, es posaran al dia les instal·lacions educatives i s'augmentarà

el finançament per l'aprenentatge de les ciències, la tecnologia, l'enginyeria i les matemàtiques (STEM); es millorarà l'educació i formació tècnica, professional i terciària, garantint la igualtat de condicions d'accés per a les dones i les nenes i promovent-ne la participació; i s'augmentarà el nombre de beques per a estudiants de països en desenvolupament per cursar educació superior. Resulta igualment necessari i urgent fomentar el finançament de programes d'alfabetització per a joves i adults, així com les oportunitats d'aprenentatge, educació i formació per a adults, en el marc d'un aprenentatge al llarg de la vida. Caldrà tenir en compte altres opcions de finançament coordinat de l'educació, en què es defineixin les necessitats de cada meta.

108.

Innovar posant el focus en les aliances, la transparència, l'equitat i l'eficàcia.

Per complir aquesta ambiciosa agenda d'educació caldrà desbloquejar tots els recursos possibles per donar suport al dret a l'educació, deixant de fer com s'ha fet sempre i, en alguns casos, fent més amb menys. És indispensable un procés de millores contínues que compregui innovar, fer un seguiment i una avaluació dels resultats de la innovació i emprar noves dades per mantenir els èxits i canviar-ne el curs quan sigui necessari. Cal intensificar els esforços dirigits a aprofitar tota la despesa actual per obtenir millors resultats. Per això és essencial millorar la governança i les aliances, tot i que també són necessàries innovacions d'un altre tipus, com les següents:

- **Centrar les inversions en l'equitat, la inclusió i la qualitat:** prendre's seriosament l'equitat, la inclusió i la qualitat constitueix una innovació en la majoria dels sistemes. Totes les inversions, actuals i futures, hauran de respondre a un criteri clau: ¿ajuda aquesta inversió a garantir que totes les persones, incloses les més marginades i vulnerables, adquireixin els coneixements, les actituds i les aptituds que necessiten per a les seves vides i mitjans de subsistència i per al ple acompliment del seu dret a l'educació?
- **Orientar els recursos financers privats:** més enllà de la seva funció essencial de contribuent, s'ha descobert que el sector privat té un potencial considerable a l'hora de complementar els recursos assignats a l'educació i reforçar les sinergies. Serà fonamental vetllar perquè la despesa que el sector privat destina a l'educació es dirigeixi als països i a les persones que més ho necessiten i reforçar l'educació com a bé públic.^[1] Perquè les aliances amb el sector privat siguin fructuoses, seran necessaris una coordinació eficaç i mecanismes de regulació que garanteixin la transparència i la rendició de comptes.
- **Fer front a l'ús indegut dels recursos i treure-ho a la llum:** la corrupció i la ineficiència fan perdre fons essencials per a l'educació. Una supervisió i un seguiment independents de la despesa poden permetre incrementar de manera significativa els fons que les escoles reben realment.

- **Establir un seguiment i una presentació d'informes transparents:** cal comprometre's més directament a crear un enfocament coordinat i un sistema mutu de rendició de comptes, inclòs un seguiment i una presentació d'informes transparents sobre el finançament de l'ODS 4-Educació 2030. Convindria posar èmfasi a assegurar que els recursos

financers arribin a les poblacions més vulnerables i als països menys avançats. Un compromís d'aquest tipus requereix que s'enforteixin les capacitats i es reservin recursos suficients per a la recopilació de dades per als informes financers.

Conclusió

109.

Nosaltres, la comunitat educativa internacional, estem estretament units al voltant d'un nou enfocament integral que vol garantir una educació de qualitat inclusiva i equitativa per als infants, els joves i els adults, promovent alhora oportunitats d'aprenentatge al llarg de la vida per a tothom. Treballarem conjuntament per aconseguir totes les fites relatives a l'educació; això, al seu torn, enfortirà la cooperació internacional en l'esfera de l'educació. Estem d'acord que el finançament addicional necessari per assolir les noves fites és considerable i que els recursos s'han d'utilitzar de la manera més eficaç possible per tal d'impulsar els progressos relatius a l'ODS 4-Educació 2030. També emfatitzem la necessitat d'una bona governança i rendició de comptes dirigida pels ciutadans sobre l'educació. Convençuts que l'ODS 4-Educació 2030 contribuirà a un progrés històric de l'educació, ens comprometem a destinar esforços agosarats, innovadors i sostenibles a vetllar perquè l'educació realment transformi vides al món. Només es podrà proclamar l'èxit de l'ODS 4-Educació 2030 si es pot proclamar per a cada ésser humà.

Annex I: indicadors globals proposats

(Situació el juliol del 2016)

Els 11 indicadors globals proposats per al seguiment de l'ODS 4 van ser elaborats pel Grup Interinstitucional i d'Experts sobre els Indicadors dels ODS i aprovats per la Comissió d'Estadística de les Nacions Unides en el seu 47è període de sessions el març del 2016. El Consell Econòmic i Social va prendre nota de l'informe de la Comissió d'Estadística en la sèrie de sessions de coordinació i gestió celebrada el juny del 2016. L'informe va ser presentat a l'Assemblea General de les Nacions Unides per ser avaluat. Aquests 11 indicadors globals representen el conjunt mínim d'indicadors proposats als països per al seguiment global de les fites de l'ODS 4.

Quadre 1. Marc d'indicadors globals

Objectiu: *garantir una educació inclusiva i equitativa de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge al llarg de la vida per a tothom*

4.1	D'aquí al 2030, assegurar que totes les nenes i tots els nens acabin l'educació primària i secundària, que ha de ser gratuïta, equitativa i de qualitat i ha de produir resultats d'aprenentatge rellevants i efectius
4.1.1	Percentatge d'infants i joves: a) en els graus 2/3; b) al final de l'educació primària; i c) al final del primer cicle de l'educació secundària, que han assolit almenys un nivell mínim de competència en i) lectura i ii) matemàtiques, per sexe
4.2	D'aquí al 2030, assegurar que totes les nenes i tots els nens tinguin accés a serveis d'atenció i desenvolupament en la primera infància i a una educació preescolar de qualitat, per tal que estiguin preparats per a l'educació primària
4.2.1	Percentatge de menors de 5 anys el desenvolupament dels quals va ben encaminat pel que fa a la salut, l'aprenentatge i el benestar psicossocial, per sexe
4.2.2	Taxa de participació en l'aprenentatge organitzat (un any abans de l'edat oficial d'ingrés en l'educació primària), per sexe

4.3 D'aquí al 2030, assegurar l'accés igualitari per a tots els homes i totes les dones a una formació tècnica, professional i superior de qualitat, inclosa l'educació universitària

4.3.1 Taxa de participació de joves i adults en l'educació i la formació formals i no formals els últims 12 mesos, per sexe

4.4 D'aquí al 2030, augmentar de manera considerable el nombre de joves i adults que tenen les competències necessàries, especialment tècniques i professionals, per accedir a l'ocupació, el treball digne i l'emprenedoria

4.4.1 Percentatge de joves i adults amb coneixements de tecnologia de la informació i les comunicacions (TIC), per tipus de coneixement tècnic

4.5 D'aquí al 2030, eliminar les disparitats de gènere en l'educació i assegurar l'accés igualitari a tots els nivells de l'educació i la formació professional per a les persones vulnerables, incloses les persones amb discapacitat, els pobles indígenes i els infants en situacions de vulnerabilitat

4.5.1 Índexs de paritat (dones/homes, zones rurals/urbanes, quintil superior/inferior de riquesa i d'altres, com la situació de discapacitat, els pobles indígenes i els efectes de conflictes, a mesura que es disposi de dades) per a tots els indicadors d'educació d'aquesta llista que puguin desglossar-se

4.6 D'aquí al 2030, assegurar que tots els joves i una proporció considerable dels adults, tant homes com dones, estiguin alfabetitzats i tinguin nocions elementals d'aritmètica

4.6.1 Percentatge de població en un grup d'edat determinat que assoleix com a mínim un nivell fix de competència funcional en a) alfabetització i b) aritmètica, per sexe

4.7 D'aquí al 2030, assegurar que tots els alumnes adquireixin els coneixements i competències necessaris per promoure el desenvolupament sostenible mitjançant, entre d'altres, l'educació per al desenvolupament sostenible i l'adopció d'estils de vida sostenibles, els drets humans, la igualtat de gènere, la promoció d'una cultura de pau i no-violència, la ciutadania global i la valoració de la diversitat cultural i de la contribució de la cultura al desenvolupament sostenible

4.7.1 Grau d'incorporació de i) l'educació per a la ciutadania global i ii) l'educació per al desenvolupament sostenible, inclosos la igualtat de gènere i els drets humans, en tots els nivells en: a) les polítiques d'educació nacionals; b) els plans i programes d'estudis; c) la formació de docents; i d) l'avaluació dels estudiants

4.a D'aquí al 2030, construir i adequar instal·lacions educatives que tinguin en compte les necessitats dels infants i les persones amb discapacitat i les diferències de gènere i que ofereixin entorns d'aprenentatge segurs, no violents, inclusius i eficaços per a tothom

4.a.1 Percentatge d'escoles amb accés a: a) electricitat; b) Internet amb finalitats pedagògiques; c) ordinadors amb finalitats pedagògiques; d) infraestructura i materials adaptats als estudiants amb discapacitat; e) aigua potable bàsica; f) instal·lacions de sanejament bàsiques separades per a homes i dones; i g) instal·lacions bàsiques per rentar-se les mans (segons les definicions d'Aigua, Sanejament i Higiene per a Tothom [WASH])

4.b D'aquí al 2020, augmentar considerablement a escala global el nombre de beques disponibles per als països en desenvolupament, sobretot per als països menys avançats, els petits estats insulars en desenvolupament i els països africans, perquè els seus alumnes puguin matricular-se en programes d'educació superior, inclosos programes de formació professional i programes tècnics, científics, d'enginyeria i de tecnologia de la informació i les comunicacions, en països desenvolupats i altres països en desenvolupament

4.b.1 Volum de l'assistència oficial per al desenvolupament destinada a beques, per sector i per tipus d'estudis

4.c D'aquí al 2030, augmentar considerablement l'oferta de docents qualificats mitjançant, entre d'altres, la cooperació internacional per a la formació de docents als països en desenvolupament, especialment als països menys avançats i als petits estats insulars en desenvolupament

4.c.1 Percentatge de docents a: a) educació preescolar; b) primària; c) primer cicle de secundària; i d) segon cicle de secundària que han rebut almenys la formació docent organitzada mínima (per exemple, formació pedagògica), inicial o durant l'ocupació, necessària per a la docència en un nivell rellevant i en un país determinat

Annex II: marc d'indicadors temàtics proposat

(Document de treball, situació el juliol del 2016)

Aquest annex conté la llista d'indicadors temàtics proposats creada pel Grup Consultiu Tècnic (TAG, per les sigles en anglès) sobre els indicadors de l'educació. El TAG està integrat per representants dels estats membres que representen totes les regions, organitzacions de la societat civil i aliats internacionals (la UNESCO, l'Informe de seguiment de l'EPT al món / Informe de seguiment de l'educació al món, l'OCDE, l'UNICEF i el Banc Mundial). Es tracta d'un document de treball que es va presentar al Grup de Redacció de l'Educació 2030 perquè fos debatut. No obstant això, no es va prendre cap decisió sobre els indicadors, que s'actualitzaran un cop que s'acabin de formular els indicadors globals a través del procés del Grup Interinstitucional i d'Experts i que el Comitè de Direcció de l'Educació 2030 els aprovi.

Quadre 2. Marc d'indicadors temàtics

Objectiu: *garantir una educació inclusiva i equitativa de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge al llarg de la vida per a tothom*

Concepte	Núm.	Indicador	Indicadors globals proposats*
Fites 4.1-4.7			

4.1 D'aquí al 2030, assegurar que totes les nenes i tots els nens acabin l'educació primària i secundària, que ha de ser gratuïta, equitativa i de qualitat i ha de produir resultats d'aprenentatge rellevants i efectius

Aprenentatge	1.	Percentatge d'infants/joves que assoleixen nivells mínims de competència en (a) lectura i (b) matemàtiques al final (i) de l'educació primària i (ii) del cycle inicial de l'educació secundària.	Sí
	2.	Administració d'una avaluació representativa de l'aprenentatge a escala nacional i) durant l'educació primària; ii) al final de l'educació primària; i iii) al final del primer cycle de l'educació secundària	
Finalització	3.	Taxa bruta d'ingrés a l'últim grau (primària, primer cycle d'educació secundària)	
	4.	Taxa de finalització (primària, primer cycle d'educació secundària, segon cycle d'educació secundària)	
Participació	5.	Taxa d'infants sense escolaritzar (primària, primer cycle d'educació secundària, segon cycle d'educació secundària)	
	6.	Percentatge d'infants que superen l'edat per al grau (primària, primer cycle d'educació secundària)	
Provision	7.	Number of years of (i) free and (ii) compulsory primary and secondary education guaranteed in legal frameworks	

Concepte	Núm.	Indicador	Indicadors globals proposats*
----------	------	-----------	-------------------------------

4.2 D'aquí al 2030, assegurar que totes les nenes i tots els nens tinguin accés a serveis d'atenció i desenvolupament en la primera infància i a una educació preescolar de qualitat, per tal que estiguin preparats per a l'educació primària

Disponibilitat	8.	Percentatge de menors de 5 anys el desenvolupament dels quals va ben encaminat pel que fa a la salut, l'aprenentatge i el benestar psicosocial, per sexe	Sí
	9.	Percentatge de menors de 5 anys que experimenten entorns d'aprenentatge positius i estimulants a la llar	
Participació	10.	Taxa de participació en l'aprenentatge organitzat (un any abans de l'edat oficial d'ingrés en l'educació primària), per sexe	Sí
	11.	Taxa bruta de matriculació en l'educació preescolar	
Prestació	12.	Nombre d'anys d'educació preescolar i) gratuïta i ii) obligatòria garantida en els marcs legals	

4.3 D'aquí al 2030, assegurar l'accés igualitari per a tots els homes i totes les dones a una formació tècnica, professional i superior de qualitat, inclosa l'educació universitària

Participació	13.	Taxa bruta de matriculació en l'educació superior	
	14.	Taxa de participació en programes d'educació professionals i tècnics (15-24 anys)	
	15.	Taxa de participació de joves i adults en l'educació i la formació formals i no formals els últims 12 mesos, per sexe	Sí

Concepte	Núm.	Indicador	Indicadors globals proposats*
----------	------	-----------	-------------------------------

4.4 D'aquí al 2030, augmentar de manera considerable el nombre de joves i adults que tenen les competències necessàries, especialment tècniques i professionals, per accedir a l'ocupació, el treball digne i l'emprenedoria

Competències	16.1	Percentatge de joves i adults que han assolit almenys un nivell mínim de competència en alfabetització digital	Sí
	16.2	Percentatge de joves i adults amb coneixements de tecnologia de la informació i les comunicacions (TIC), per tipus de coneixement tècnic	
	17.	Taxa d'èxits educatius de joves i adults per grup d'edat, activitat econòmica, nivell educatiu i orientació del programa	

4.5 D'aquí al 2030, eliminar les disparitats de gènere en l'educació i assegurar l'accés igualitari a tots els nivells de l'educació i la formació professional per a les persones vulnerables, incloses les persones amb discapacitat, els pobles indígenes i els infants en situacions de vulnerabilitat

Fites transversals d'equitat	...	Índexs de paritat (dones/homes, zones rurals/urbanes, quintil superior/inferior de riquesa i d'altres, com la situació de discapacitat, els pobles indígenes i els efectes de conflictes, a mesura que es disposi de dades) per a tots els indicadors d'educació d'aquesta llista que puguin desglossar-se En la mesura del possible, caldria presentar altres indicadors relatius a la seva distribució entre la població	Sí
Polítiques	18.	Percentatge d'estudiants d'educació primària la primera llengua o llengua parlada a la llar dels quals correspon a la llengua d'instrucció	
	19.	Mesura en què unes polítiques explícites basades en fórmules reassignen els recursos d'educació als segments desfavorits de la població	
	20.	Despeses en educació per estudiant per nivell educatiu i font de finançament	
	21.	Percentatge de l'ajuda total per a educació destinada a països d'ingressos baixos	

Concepte	Núm.	Indicador	Indicadors globals proposats*
----------	------	-----------	-------------------------------

4.6 D'aquí al 2030, assegurar que tots els joves i una proporció considerable dels adults, tant homes com dones, estiguin alfabetitzats i tinguin nocions elementals d'aritmètica

Competències	22.	Percentatge de població en un grup d'edat determinat que assoleix com a mínim un nivell fix de competència funcional en a) alfabetització i b) aritmètica, per sexe	Sí
	23.	Taxa d'alfabetització de joves i adults	
Prestació	24.	Taxa de participació de joves i adults en programes d'alfabetització	

4.7 D'aquí al 2030, assegurar que tots els alumnes adquireixin els coneixements i competències necessaris per promoure el desenvolupament sostenible mitjançant, entre d'altres, l'educació per al desenvolupament sostenible i l'adopció d'estils de vida sostenibles, els drets humans, la igualtat de gènere, la promoció d'una cultura de pau i no-violència, la ciutadania global i la valoració de la diversitat cultural i de la contribució de la cultura al desenvolupament sostenible

Prestació	25.	Grau en què (i) l'educació per a la ciutadania global i (ii) l'educació per al desenvolupament sostenible s'incorporen a (a) les polítiques nacionals d'educació, (b) els plans d'estudi, (c) la formació de docents i (d) l'avaluació dels estudiants.	Sí
Coneixements	26.	Percentatge d'alumnes d'un determinat grup d'edat (o nivell d'educació) que mostren una comprensió adequada dels temes relacionats amb la sostenibilitat i la ciutadania global.	
	27.	Percentatge d'estudiants de 15 anys que mostren domini del coneixement de geociències i ciències ambientals	
Oferta	28.	Percentatge d'escoles que imparteixen educació sobre sexualitat i VIH basada en competències per a la vida	
	29.	Grau d'aplicació nacional del marc relatiu al Programa Mundial per a l'Educació en Drets Humans (d'acord amb la resolució 59/113 de l'Assemblea General de les Nacions Unides)	

Concepte	Núm.	Indicador	Indicadors globals proposats*
Mitjans d'aplicació 4.a-4.c			

4.a D'aquí al 2030, construir i adequar instal·lacions educatives que tinguin en compte les necessitats dels infants i les persones amb discapacitat i les diferències de gènere i que ofereixin entorns d'aprenentatge segurs, no violents, inclusivament i eficaços per a tothom

Recursos	30.	Percentatge d'escoles amb accés a: i) aigua potable bàsica; ii) instal·lacions de sanejament bàsiques separades per a homes i dones; i iii) instal·lacions bàsiques per rentar-se les mans	Sí
	31.	Percentatge d'escoles amb accés a: i) electricitat; ii) Internet amb finalitats pedagògiques; i iii) ordinadors amb finalitats pedagògiques	Sí
	32.	Percentatge d'escoles amb infraestructura i materials adaptats als estudiants amb discapacitat	Sí
Entorn	33.	Percentatge d'estudiants que experimenten assetjament, càstigs corporals, violència, discriminació sexual i abusos	
	34.	Nombre d'atacs a estudiants, personal i institucions	

4.b D'aquí al 2020, augmentar considerablement a escala global el nombre de beques disponibles per als països en desenvolupament, sobretot per als països menys avançats, els petits estats insulars en desenvolupament i els països africans, perquè els seus estudiants puguin matricular-se en programes d'educació superior, inclosos programes de formació professional i programes tècnics, científics, d'enginyeria i de tecnologia de la informació i les comunicacions, en països desenvolupats i altres països en desenvolupament

Nombre	35.	Nombre de beques d'educació superior atorgades per país beneficiari	
	36.	Volum de l'assistència oficial per al desenvolupament destinada a beques, per sector i per tipus d'estudis	Yes

Concepte	Núm.	Indicador	Indicadors globals proposats*
----------	------	-----------	-------------------------------

4.c D'aquí al 2030, augmentar considerablement l'oferta de docents qualificats mitjançant, entre d'altres, la cooperació internacional per a la formació de docents als països en desenvolupament, especialment als països menys avançats i als petits estats insulars en desenvolupament

Qualificació	37.	Percentatge de docents qualificats segons normes nacionals per nivell educatiu i tipus d'institució	
	38.	Percentatge d'alumnes per docent qualificat per nivell educatiu	
Formats	39.	Percentatge de docents a: a) educació preescolar; b) primària; c) primer cicle de secundària; i d) segon cicle de secundària que han rebut almenys la formació docent organitzada mínima (per exemple, formació pedagògica), inicial o durant l'ocupació, necessària per a la docència en un nivell pertinent i en un país determinat	Sí
	40.	Percentatge d'alumnes per docent format per nivell educatiu	
Motivats	41.	Salari mitjà dels docents en relació amb altres professions que exigeixen qualificacions o un nivell educatiu comparables	
	42.	Taxa d'abandonament de docents per nivell educatiu	
Amb suport	43.	Percentatge de docents que han rebut formació en l'ocupació durant els últims 12 anys per tipus de formació	

Notes finals

- i. *Nacions Unides, 2015, Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible.* https://unctad.org/meetings/es/SessionalDocuments/ares70d1_es.pdf (en castellà).
- ii. *UNESCO, 2014, Declaració final de la Reunió Mundial sobre l'EPT de 2014: l'Acord de Masqat.* <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002281/228122s.pdf> (en castellà).
- iii. *Adaptat de: UNESCO, 2015, Repensar l'educació: vers un bé comú mundial?.* <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000244219> (en català).
- iv. *UNICEF, 2015, The Investment Case for Education and Equity.* www.unicef.org/publications/files/Investment_Case_for_Education_and_Equity_FINAL.pdf (en anglès).
- v. *UNESCO, 2015, Repensar l'educació: vers un bé comú mundial?, op. cit., pàg. 10.*
- vi. *UNESCO, 2014, Informe de seguiment de l'EPT al món 2013/14 – Ensenyament i aprenentatge: aconseguir la qualitat per a tothom.* <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002261/226159s.pdf> (en castellà).
- vii. *Banks, L. M. i Polack, S. The Economic Costs of Exclusion and Gains of Inclusion of People with Disabilities: Evidence from Low and Middle Income Countries.* <http://disabilitycentre.lishtm.ac.uk/files/2014/07/Costs-of-Exclusion-and-Gains-of-Inclusion-Report.pdf> (en anglès).
- viii. *Nacions Unides, 1948, Declaració Universal de Drets Humans.* <https://www.ohchr.org/EN/UDHR/Pages/Language.aspx?LangID=cln>.
- ix. *UNESCO, 1960, Convenció relativa a la lluita contra les discriminacions en l'esfera de l'educació.* <http://unesdoc.unesco.org/images/0011/001145/114583s.pdf#page=119> (en castellà).
- x. *Nacions Unides, 1989, Convenció sobre els drets de l'infant.* https://jocdelsdrets.gencat.cat/assets/pdf/Convencio_drets_infancia.pdf.
- xi. *Nacions Unides, 1960, Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals.* <http://www.amnistiacatalunya.org/edu/docs/hu-economics-i-cultural.html>. El Pacte estableix (art. 13.2) que "a) l'educació primària ha de ser obligatòria, a l'abast de tothom, i gratuïta; b) l'educació secundària, en les seves diferents formes, inclosa l'educació secundària tècnica i professional, ha de ser generalitzada i accessible a tothom per tots els mitjans apropiats, i en particular de l'educació gratuïta; c) l'educació superior ha de ser igualment accessible a tothom, sobre el principi de capacitat, per tots els mitjans apropiats, i en particular per la introducció progressiva de l'educació gratuïta".
- xii. *Nacions Unides, 2006, Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat.* <http://www.un.org/spanish/disabilities/default.asp?navid=13&pid=497> (en castellà).
- xiii. *Nacions Unides, 1979, Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona.* <http://www.amnistiacatalunya.org/edu/pdf/docs/conv-fem-cat.PDF>
- xiv. *Nacions Unides, 1951, Convenció sobre l'estatut dels refugiats.* <http://www.acnur.org/t3/fileadmin/scripts/doc.php?file=t3/fileadmin/Documentos/BDL/2001/0005> (en castellà).
- xv. *Nacions Unides, 2010, Resolució sobre el dret a l'educació en situacions d'emergència.* <https://www.refworld.org/docid/4c6241bb2.html> (en castellà).
- xvi. *Adaptat de: UNESCO, 2015, Repensar l'educació: vers un bé comú mundial?, op. cit.*

- xvii. *Nacions Unides, s. f., Definició de termes clau emprats en la Col·lecció de Tractats de les Nacions Unides.* https://treaties.un.org/pages/Overview.aspx?path=overview/treatyRef/page1_en.xml (en francès i anglès).
- xviii. *IEU/Informe de seguiment de l'EPT al món, 2015. Amb una ajuda que no està a l'altura de les circumstàncies, un nombre creixent d'infants i adolescents queda sense escolaritzar. Document de política 22 / Nota d'informació 31.* https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000233610_spa (en castellà).
- xix. *UNESCO, 2012, Informe de seguiment de l'EPT al món 2012 – Els joves i les competències: treballar amb l'educació.* <http://unesdoc.unesco.org/images/0021/002180/218083s.pdf> (en castellà).
- xx. *Vegeu per exemple:*
Unió Europea, 2007, Competències clau per a l'aprenentatge permanent. Un marc de referència europeu. <http://www.mecd.gob.es/dctm/ministerio/educacion/mecu/movilidad-europa/competenciasclave.pdf?documentId=0901e72b80685fb1> (en castellà).
Banc Mundial, 2011, Aprenentatge per a tothom: Invertir en els coneixements i les capacitats de les persones per fomentar el desenvolupament. http://www-wds.worldbank.org/external/default/WDSContentServer/WDSP/IB/2011/09/15/000386194_20110915015838/Rendered/PDF/644870WP00SPAN00Box0361538B0PUBLIC0.pdf (en castellà).
UNESCO, 2012, Informe de seguiment de l'EPT al món 2012, op. cit.
UNESCO Bangkok, 2015, Transversal Competencies in Education Policy and Practice (Phase I), <http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002319/231907E.pdf> (en anglès).
- xxi. *Grup Consultiu sobre Cura i Desenvolupament de la Primera Infància, s. f., Early Childhood Development on the Post-2015 Development Agenda.* www.ecdgroup.com/pdfs/Response-to-HLP-Report-2013_final.pdf (en anglès).
- xxii. *UNESCO, 2015, Informe de seguiment de l'EPT al món 2015, op. cit.*
- xxiii. *Base de dades de l'IEU del 2000 i el 2013.* <http://data.uis.unesco.org> (en francès i anglès).
- xxiv. *IEU, 2012, Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació: CINE 2011.* <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002207/220782s.pdf> (en castellà).
- xxv. *OCDE, 2013, OECD Skills Outlook 2013: First Results from the Survey of Adult Skills, The skills needed for the 21st century (Capítol 1).* [https://www.oecd.org/skills/piaac/Skills%20volume%201%20\(eng\)-full%20v12--eBook%20\(04%2011%202013\).pdf](https://www.oecd.org/skills/piaac/Skills%20volume%201%20(eng)-full%20v12--eBook%20(04%2011%202013).pdf) (en anglès).
- xxvi. *UNESCO, 2015, Informe de seguiment de l'EPT al món 2015, op. cit.*
- xxvii. *Ibidem.*
- xxviii. *Ibidem.*
- xxix. *Pla Internacional, 2012, The State of the World's Girls 2012: Learning for Life.* <https://plan-international.org/state-worlds-girls-2012-learning-life> (en anglès).
- xxx. *Institut de la UNESCO per a l'Aprenentatge al Llarg de Tota la Vida, 2010, CONFINTEA VI, Sisena Conferència Internacional d'Educació d'Adults: informe final.* <http://unesdoc.unesco.org/images/0018/001877/187790e.pdf> (en francès i anglès).

- xxxi. UNESCO, 2008, *El repte de l'alfabetització al món. Perfil d'alfabetització de joves i adults a mitjans del Decenni de les Nacions Unides de l'Alfabetització 2003-2012*. <http://unesdoc.unesco.org/images/0016/001631/163170s.pdf> (en castellà).
- xxxii. IEU, 2015, *Adult and Youth Literacy: UIS Factsheet*. www.uis.unesco.org/literacy/Documents/fs32-2015-literacy.pdf (en anglès).
- xxxiii. OCDE, 2010, *PISA 2009 Results: What Students Know and Can Do – Student Performance in Reading, Math and Science*, www.oecd.org/pisa/pisaproducts/48852548.pdf (en anglès).
- xxxiv. UNESCO, 2014, *Shaping the Future We Want: UN Decade of Education for Sustainable Development (2005-2014) – Final Report*. <http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002303/230302e.pdf> (en anglès).
- xxxv. UNICEF, 2012, *Water, Sanitation and Hygiene: 2012 Annual Report*. https://www.unicef.org/spanish/publications/files/UNICEF-AnnualReport2012_SP_9_July.pdf (en castellà).
- xxxvi. *Plan Internacional*, 2012, *A Girl's Right to Learn Without Fear: Working to end gender-based violence at school*. <https://plan-international.org/girls-right-learn-without-fear> (en anglès).
- xxxvii. *Iniciativa de les Nacions Unides per a l'Educació de les Nenes*, s. f., *End School-Related Gender-Based Violence, Infografia*. www.ungei.org/news/files/ENGLISH_SRGBV_INFOGRAPHIC_NOV2014_FINAL.pdf (en anglès).
- xxxviii. UNESCO, 2014, *Informe de seguiment de l'EPT al món 2013/14 – Ensenyament i aprenentatge: aconseguir la qualitat per a tothom – Resum sobre gènere*. <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002266/226662s.pdf> (en castellà).
- xxxix. UNESCO, 2014, *Informe de seguiment de l'EPT al món 2013/14*, op. cit.
- xl. UE/Informe de seguiment de l'EPT al món, 2014, *Es busca: Docents capacitats per tal que tots els infants puguin exercir el seu dret a l'educació primària*. Document d'orientació 15 / Fitxa d'informació 30, <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002266/226662s.pdf> (en castellà).
- xli. UNESCO, 2014, *Informe de seguiment de l'EPT al món 2013/14*, op. cit.
- xlii. IEU/Informe de seguiment de l'EPT al món, 2014, *Es busca: Docents capacitats per tal que tots els infants puguin exercir el seu dret a l'educació primària*, op. cit., i base de dades de l'IEU pel 2012 sobre el nombre de docents formats. <http://data.uis.unesco.org> (en anglès).
- xliii. *Ministeri de Noruega d'Affers Estrangers*, 2015, *Declaració del President – Declaració d'Oslo*. <https://www.regjeringen.no/globalassets/departementene/ud/dokumenter/oslo-summit-on-education-for-development--chairs-statement.pdf> (en anglès).
- xliv. *Nacions Unides*, 2015, *Agenda d'Acció d'Addis Abeba de la Tercera Conferència Internacional sobre el Finançament per al Desenvolupament*. https://unctad.org/meetings/es/SessionalDocuments/ares69d313_es.pdf (en castellà).
- xlv. UNESCO, 2015, *Informe de seguiment de l'EPT al món 2015*, op. cit.
- xlvi. UNESCO, 2015, *El preu del dret a l'educació: quant costarà assolir noves fites el 2030*, Document de política 18 de l'Informe de seguiment de l'EPT al món. <http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002321/232197s.pdf> (en castellà).

- xlvi. UNESCO, 2000, *Marc d'Acció de Dakar*, pàg. 9.
<http://unesdoc.unesco.org/images/0012/001211/121147s.pdf> (en castellà).
- xlviii UNESCO, 2015, *El preu del dret a l'educació: quant costarà assolir noves fites el 2030*, op. cit.
- xlix. UNESCO, 2015, *Ajuda humanitària per a l'educació: per què és important i per què ha d'augmentar. Informe de seguiment de l'EPT al món. Document de política 21*.
<http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002335/233557s.pdf> (en castellà).
- i. Vegeu UNESCO i UNICEF, 2013, *Making Education a Priority in the Post-2015 Development Agenda: Report of the Global Thematic Consultation on Education in the Post-2015 Development Agenda*.
https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Making_Education_a_Priority_in_the_Post-2015%20Development%20Agenda.pdf (en anglès).

Educació 2030

En col·laboració
amb:

Amb el suport de:

**Generalitat
de Catalunya**